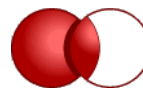

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

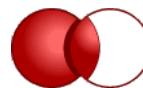
UR: 009-01/06, 023.02; 033-02/07

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA KANTONA SARAJEVO NA DAN 31.12.2006. GODINE**

Sarajevo, maj 2007. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. Saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADI
KANTONA SARAJEVO

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Budžeta Kantona Sarajevo, iskazanih na stranicama od 1 do 30 na dan 31.12.2006. godine. Za ove izvještaje odgovorna je Vlada Kantona i Ministarstvo finansija. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH («Službene novine FBiH», broj 22/06), i INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Također revizija je obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja Budžeta Kantona Sarajevo na dan 31.12.2006. godine skrećemo pažnju na sljedeće:
  - *Zakon o budžetu/proračunu u FBiH i Zakon o izvršenju budžeta za 2006. godinu Kantona Sarajevo nije se u potpunosti primjenjivao u dijelu koji se odnosi na način planiranja, trošenja i evidentiranje izdataka za materijal i usluge i tekućih transfera kod korisnika za koje su nadležni Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo pravde i uprave i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša.*
  - *Dospjele, a neizvršene kratkoročne tekuće obaveze i obaveze prema radnicima u iznosu od 4.309.703,41 KM evidentirane na razgraničenim rashodima uzrokovale su nemogućnost potvrđivanja rashoda.*
  - *Nisu funkcionalne interne kontrole kod praćenja namjenskog trošenja tekućih i kapitalnih transfera za koje su nadležni Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo obrazovanja i nauke i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, zatim kod obračuna i isplate naknada članovima komisija i savjeta, kao i zaključivanje ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i autorskih honorara.*
  - *Nepoštivanje odredaba Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine u dijelu izbora najpovoljnijeg ponuđača i poštivanje odredaba zaključenih ugovora za koje su nadležna Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo obrazovanja i nauke i Ministarstvo za boračka pitanja.*

4. Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu, osim za navode date u tački 3. daju istinit i fer pregled o poslovanju u toku godine i iskazanog stanja za godinu koja se završava na dan 31.12.2006. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA KANTONA SARAJEVO
ZA 2006. godinu

1 UVOD

Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona Sarajevo.

Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje djelokrug rukovođenja kao i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje. Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova i sredstva za rad općinskih službi za upravu kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa utvrđuju se Budžetom Kantona.

Sjedište Vlade Kantona Sarajevo je u Sarajevu, ulica Džemaludina Reisa Čauševića br.1.

2 OSVRT NA NALAZE PRETHODNE REVIZIJE

Izvršena je revizija finansijskih izvještaja za 2006. godinu i u odnosu na reviziju prethodne i ranijih godina, konstatovano je da pojedini rukovodioci budžetskih korisnika do kraja 2006. godine nisu poduzeli mjere za donošenje svih procedura propisanih Smjernicama za uspostavu i jačanja interne kontrole kod budžetskih korisnika, koje su donesene od strane Federalnog ministarstva finansija, kao ni otklanjanje utvrđenih nepravilnosti po Izvještaju o izvršenoj reviziji Budžeta kantona za 2005. godinu. Kada je u pitanju izrada Budžeta, način planiranja, trošenja i evidentiranje budžetskih sredstva kod Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša i većine korisnika za koje su nadležni Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo kulture i sporta je uglavnom ostao isti. Obračun i isplate naknada članovima komisija i savjeta, kao i zaključivanje ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i autorskih honorara u toku 2006. godine u odnosu na prethodnu godinu ostao je nepromijenjen. Nije u cijelosti uspostavljen sistem internih kontrola u dijelu praćenja namjenskog trošenja tekućih i kapitalnih transfera za koje su nadležni Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo za boračka pitanja i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša. I dalje se finansiranje visokoškolskih ustanova vrši putem tekućih transfera i iste nisu u sastavu Jedinstvenog računa Trezora. Osim ustanova visokog obrazovanja ostao je dio nezatvorenih računa kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja, računa kod kantonalnog suda i Općinskog suda u Sarajevu, računi na kojima se vrši prikupljanje naknada za uređenje građevinskog zemljišta i legalizaciju objekata otvoreni kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo i račun Kantonalnog centra za socijalni rad i ustanova u nadležnosti Ministarstva za rad i

socijalnu politiku. Značajno je također napomenuti da je «po osnovu projekata» na posebnom transakcijskom računu Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo otvorenom računu kod HVB CPB banke sa 31.12.2006. godine ostalo nerealizovanih 11.945.280,02 KM.

Djelimično se postupilo po preporukama koje se odnose na popis i evidentiranje stvorenih obaveza i iste su evidentirane na razgraničene rashode, ali ne i rashode obzirom da su nastali u 2006. godini, ustrojena je evidencija bolovanja preko 42 dana, ali i dalje kod Ministarstva unutrašnjih poslova ne vrši se refundacija potraživanja po istim prilikom mjesečnog obračuna i isplate plaća. Unaprijedeno je evidentiranje i naplata vlastitih prihoda, ali još postoje problemi vođenja pomoćnih evidencija u ministarstvima u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvještaja, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija izrazi mišljenje, o tome, da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa ukupnom važećom zakonskom regulativom i da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su poduzete sve mjere za ubiranje i čuvanje javnih prihoda na nivou Kantona, da li su se nadležna ministarstva pridržavala zakonskih propisa i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda i korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje. Također, cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, povećanje javne odgovornosti za zakonitost rada, kao i uspješno i efikasno obavljanje, odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Revizija je obuhvatila procjenu organizacije i funkcionisanja sistema internih kontrola, poslovanje Vlade, ministarstava i korisnika budžeta, provjeru izvršenja budžeta za 2006. godinu, te finansijske transakcije i njihovu zakonsku usklađenost i dokumentovanost. Budući da smo reviziju obavili na bazi uzorka, postoji mogućnost da neke pogreške i nepravilnosti mogu ostati neotkrivene.

Revizija uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje uslova za jačanje sistema internih kontrola.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1. Sistem internih kontrola, interna revizija i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava

Kada je u pitanju nadzor nad namjenskim korištenjem budžetskih sredstava od strane korisnika budžeta, a u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, provedenom revizijom može se konstatovati da se stanje u odnosu na prethodnu godinu nije bitno promijenilo. Većina budžetskih korisnika na nivou Kantona nije donijela pravilnike o internim kontrolama, niti se može potvrditi da su poduzete adekvatne aktivnosti da se interna revizija organizuje u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Sektor za inspeksijski nadzor, koje je organizacijski smješten u Ministarstvu finansija, obavlja kontrole izvršavanja poslova budžetskih korisnika, koji su im u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i drugim propisima dati u nadležnost. Prezentiran je Godišnji plan redovnih i posebnih inspeksijskih kontrola za 2006. godinu, sačinjen od strane rukovodioca Sektora, na koji je Ministarstvo finansija dalo saglasnost. Obzirom da je budžetska inspekcija zadužena da vrši kontrolu finansijskog poslovanja svih korisnika sredstava Budžeta Kantona, pa time i Ministarstva finansija, smatramo da je potrebno da i Vlada Kantona daje saglasnost na godišnji Plan inspeksijskih kontrola. Poduzimane su aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti naznačenih u Izvještaju Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2005.godinu i posebna pažnja je usmjerena na nepravilnosti koje se duži niz godina ponavljaju kod budžetskih korisnika, sa posebnim naglaskom na pregled utvrđenih nepravilnosti.

Međutim, a prema naprijed navedenom, ne može se potvrditi da interne kontrole uspostavljene na ovakav način, (ne uspostavljanje interne revizije i neadekvatan i nedovoljan zakonski nadzor nad namjenskim trošenjem budžetskih sredstava kod pojedinih ministarstava), daju dovoljnu garanciju u obavljanju nadzora nad planiranjem i korištenjem javnih sredstava. Sektor za inspeksijski nadzor između ostalog, a po nalogu

Ministra finansija i specijalnih zahtjeva korisnika u toku revidirane godine bio je angažovan u obavljanju kontrole finansijskih transakcija i dokumentacije i njihove usklađenosti sa zakonima i drugim propisima, kontrola ovlaštenja i procedura u raspolaganju imovinom budžetskih korisnika, te vršenja uvida u finansijsku regulativu budžetskih korisnika, kao i učestvovanje u radu radnih tijela formiranih od strane Vlade Kantona i Ministarstva finansija.

Provedenom revizijom, konstatovano je da uspostavljeni sistem internih kontrola nije dovoljan u dijelu primjene zakonskih propisa kod planiranja budžeta Kantona, izvršenja i nadzora nad trošenjem budžetskih sredstava za tekuće i kapitalne transfere kod korisnika za koje su odgovorni Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo obrazovanja i nauke, sa ustanovama koje su u nadležnosti ovoga Ministarstva, ustanove koje su u nadležnosti Ministarstva kulture i sporta i sudovi za koje je nadležno Ministarstvo pravde i uprave. Navedeno je posebno izraženo u stvaranju obaveza u većem iznosu od iznosa odobrenog budžetom i evidentiranje istih na kraju godine na razgraničene rashode u iznosu od 14.509.671,62 KM, što je imalo za posljedicu manje iskazivanje rashoda. Također, važno je naglasiti da se prilikom izrade prijedloga zahtijeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu nije u potpunosti primjenjivalo Uputstvo o izradi budžeta koje je donijelo Ministarstvo finansija, a na koje je Vlada dala saglasnost, u dijelu koji se odnosi na prijem novih zaposlenika, obračun i plaćanje naknada iz radnog odnosa, koje nisu planirane budžetom ili su planirane u nedovoljnom iznosu. Interne kontrole nisu funkcionisale, ili su bile nedovoljne u dijelu planiranja, ili pogrešnog planiranje na pojedinim pozicijama, što je uzrokovalo evidentiranje izdataka na pogrešnim pozicijama, što je posebno izraženo kod izdataka za reprezentaciju, naknada uposlenim, putnih troškova, izdataka za ugovore o djelu i izdataka za privremene i povremena poslove i autorske honorare.

Kod kapitalnih i tekućih transfera u dijelu izvještavanja o namjenskom trošenju istih, od strane resornih ministarstva u svim slučajevima nije obezbijeđen adekvatan suštinski nadzor. Resorna ministarstva su prihvatala izvještaje korisnika budžetskih sredstva, bez analiza i stvarnog uvida u iste. I dalje, a u cilju izvršenja budžeta značajna sredstva pojedinih ministarstva se doznacavaju u zadnjem kvartalu, tako da su prema prezentiranoj dokumentaciji ostala nerealizovana i do momenta završetka revizije, što potvrđuje i ostatak nerealizovanih sredstva «na projektima» kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo.

Potrebno je u cilju jačanja internih kontrola osigurati potpunu primjenu zakonskih propisa kod planiranja i izvršenja budžeta uz adekvatan nadzor nad praćenjem namjenskog trošenja budžetskih sredstava na nivou Kantona uz donošenje pravilnika o internim kontrolama kod svih korisnika

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji, organizovati internu reviziju.

4.2. Izrada i donošenje Budžeta

Budžet Kantona Sarajevo za 2006. godinu i Zakon o izvršenju budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu donijela je Skupština Kantona 28.12.2005. godine. U julu 2006. godine Skupština Kantona donijela je Izmjene i dopune Budžeta za 2006. godinu kojim su uravnoteženi i usvojeni prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu od 642.424.000,00 KM.

Izrada i donošenja budžeta za 2006. godinu utvrđeno je, da je Uputstvom ministarstva finansija o načinu i elementima izrade prijedloga zahtijeva za sredstva kantona za 2006. godinu, na koje je Vlada Kantona dala saglasnost i prema kojem je propisana osnovica za obračun plaće u iznosu od 105 KM. Analizom prezentirane dokumentacije vezano za izradu i donošenje Budžeta Kantona konstatovano je da su sredstva za bruto plaće planirana u iznosu od 138.988.094 KM, ali na bazi osnovice za plaće od 95 KM. Skupština Kantona na sjednici od 28.12.2005. godine je, prilikom usvajanja prijedloga Budžeta, usvojila osnovicu za obračun plaće u iznosu od 100 KM, a da pri tome iznos sredstava za bruto plaće u usvojenom Budžetu nije povećan. Ovako iskazan planirani iznos sredstava za bruto plaće ukazuje na to da je u vrijeme usvajanja Budžeta za 2006. već bila poznata činjenica da će se morati vršiti njegovo uravnoteženje. Izmjene i dopune Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu Skupština je usvojila 20.07.2006. godine sa primjenom od 01.01.2006. godine. Iz prezentirane dokumentacije vezano za uravnoteženje Budžeta se ne može potvrditi da je uravnoteženje u potpunosti provedeno po postupku propisanom za donošenje Budžeta.

Uputstvom o načinu i elementima prijedloga zahtjeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu naloženo je da se zahtjev za sredstva za plaće podnose prema broju uposlenih na dan 30.09.2005. godine, a ne prema sistematizovanim radnim mjestima budžetskih korisnika. Pojedini budžetski korisnici izdatke za plaće i naknade planirali su za znatno veći broj uposlenih od onog datog u instrukcijama i smjernicama za izradu budžeta, što je kasnije uzrokovalo veće iznose raspoloživih sredstva i stvaralo mogućnost veće potrošnje. Ovakvim načinom planiranja, oni budžetski korisnici koji su realno planirali praktično su «kažnjavani». Naknade uposlenim također kod svih nisu planirane u skladu sa kantonalnom Uredbom o ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće.

I dalje je evidentno da je Budžet za 2006. godinu kod pojedinih korisnika u dijelu tekućih grantova razrađen u subanalitici «do najsitnijih detalja» koji se odnose na vrstu predloženog projekta i programa sa utvrđenim iznosima, što u pojedinim situacijama može imati negativan efekat kod prijavljivanja potencijalnih dobavljača na raspisana obavještenja o javnoj nabavci, na način da se ponude prilagođavaju objavljenim iznosima. To može imati za posljedicu da se kod tendera ne postigne najniža cijena, što dovodi u pitanje realnost ponuđenih cijena i realizaciju istih.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno ne može se potvrditi da je proces izrade i donošenja budžeta za 2006. godinu urađen u skladu sa Uputstvom o načinu i elementima izrade prijedloga zahtjeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu, a što se posebno odnosi na zahtjeve za sredstva za plaće i naknade, izdatke za materijal i usluge i tekuće transfere. Kao i prethodnih revizija i revizijom za 2006. godinu uočeno je da su i dalje prisutni određeni nedostaci u planiranju budžeta.

Potrebno je da se kod izrade i donošenja Budžeta nadležni pridržavaju odredaba Zakona o budžetu u FBiH u postupku donošenja i uravnoteženja budžeta kao i Smjernica i uputstva za izradu i donošenje istog.

4.3. Prihodi

Iskazani prihodi, primici i finansiranje u Budžetu Kantona za 2006. godinu u Konsolidiranom godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta u periodu od 01.01. 2006. godine do 31.12. 2006. godine iznose 648.647.256,00 KM, što je u odnosu na plan više za 0,69 % ili 4.455.539,00 KM, a u odnosu na isti period prošle godine više za 14,60 % ili 82.619.106,00 KM. Struktura istih je prikazana u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2006. godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi, primici i finansiranje (A+B)		644.191.717	566.028.150	648.647.256	100,69	114,60
A. Prihodi i primici od (1 do 4)		621.897.524	564.253.940	636.692.592	102,97	112,84
1.	Prihodi od poreza	563.487.231	474.388.320	585.840.576	103,97	123,49
1.1.	Porez na dobit pojedinaca i pred.	35.691.000	33.923.090	44.926.073	125,88	132,44
1.2.	Porez na plaće i radnu snagu	74.500.000	64.194.350	7.4381.874	99,84	115,87
1.3.	Domaći porezi na dobra i usluge	60.470.000	306.877.050	50.837.491	84,07	16,57
1.4.	Porez na imovinu	5.600.000	4.482.736	4.852.419	86,65	108,25
1.5.	Prihod od indirektnih poreza	384.000.000	64.505.273	410.299.819	106,85	636,07
1.6.	Ostali porezi	3.226.231	405.819	542.900	16,83	133,78
2.	Neporezni prihodi	42.961.116	41.489.386	39.400.762	91,71	94,97
3.	Potpore (grantovi)	12.229.203	1.869.526	7.583.559	62,01	405,64
4.	Kapit. Primici (prodaja opr. robnih rezervi)	3.219.974	46.506.708	3.867.694	120,12	8,32
B. Finansiranje (5 do 8)		11.254.883	1.774.210	11.954.664	106,22	673,80
5.	Primljene otplate od pojedinaca	896.000	891.078	1.231.578	137,45	138,21
6.	Primljene otpl. zajmova javnim pr.	9.858.883	289.759	10.099.170	102,44	3485,37
7.	Primljene ostale otplate	500.000	591.373	623.916	124,78	105,50
8.	Povrat od učešća u dion. privatnih pred.	-	2.000	-	-	-

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 39.400.762,27 KM i u ukupnim prihodima učestvuju 6,07%, a u odnosu na plan manji su za 8,29 %, a u odnosu na prošlu godinu za 5,03 %. Zadnjih godina primjetan je pad ovih prihoda za što bi se trebale izvršiti analize i utvrditi razlozi. U strukturi ove kategorije prihoda 92,22 % odnosi se na prihode ostvarene po osnovu naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga koji su iskazani

u iznosu od 36.334.815,00 KM. Ostatak ovih prihoda odnosi se na prihode naplaćene po osnovu novčanih kazni i prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine.

Neporezni prihodi koji se odnose na posebne naknade i takse iskazani su u iznosu od 6.022.179,00 KM, što je u odnosu na plan manje za 8,68 % ili 572.933,00 KM. Navedeni prihodi se odnose dijelom na namjenski naplaćene naknade općekorisnih funkcija šuma, biološke reprodukcije, izdavanja dozvola i promet drvnih sortimenata u iznosu od 4.904.679,82 KM. Za naredni period prenesena, odnosno rezervisana neutrošena sredstva ovih naknada iskazana su u iznosu od 218.698,00 KM.

Posebne vodoprivredne naknade u toku 2006. godine naplaćene su u iznosu od 930.864,66 KM.

Prihodi ostvareni po osnovu datih koncesija na području Kantona Sarajevo iskazani su u iznosu od 57.440,10 KM. U toku revidirane godine ovih naknada je ukupno naplaćeno 95.733,52 KM od čega je u skladu sa važećim propisima općinama preneseno 38.293,42 KM ili 40% od ukupnog iznosa. Ove naknade se odnose na naplaćene koncesione naknade Terme Čatež (10.406,92 KM), Coca Cola HBC (30.295,20 KM) i naknade za eksploataciju dolomita, krečnjaka i gline naplaćena od «Put» doo i «Bosnaputevi» GP Sarajevo (16.737,98 KM) i iste su naplaćene po osnovu ugovora zaključenih u prethodnom periodu (prije stupanja na snagu Zakona o koncesijama). Vlada Kantona je Rješenjem od 08.04.2004. godine imenovala Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova u cilju mogućeg zaključivanja ugovora o koncesijama sa sadašnjim korisnicima za korištenje mineralnih sirovina. Zadatak komisije je bio da izvrši stručnu i pravnu analizu i utvrdi činjenično stanje po pitanju dodijeljenih koncesija i da Vladi podnese na saglasnost konkretan pismeni nalaz, mišljenje i prijedlog za dalju proceduru i postupanje za svaki zasebni predmet, kao i da poslije saglasnosti Vlade i pozitivnog mišljenje resornih ministarstava utvrdi sve elemente ugovora i pripremi prijedloge odluka i ugovora za Vladu Kantona. Prezentiran je Izvještaj o radu navedene Komisije za područje Kantona koji je sačinjen u novembru 2004. godine. U cilju provođenja procedure o dodjeli koncesija korisnicima kojima su ranije dodijeljene koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, Komisija je donijela zaključke o načinu dodjele istih, s tim da podnosioci u roku dvije godine riješe imovinske odnose i da se obim eksploatacije ograniči na maksimalni godišnji iznos, u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Dalje je zaključeno da se izvrši provjera obaveza po Odluci o eksploataciji mineralnih sirovina na području Kantona do zaključivanja ugovora i da se poduzmu neophodne mjere za naplatu dospjelih potraživanja po ovom osnovu. Vlada kantona je Zaključkom od 31.01.2005. godine prihvatila ovaj Izvještaj, ali po istom do momenta revizije nije ništa urađeno, niti je prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se moglo potvrditi da je izvršena provjera dospjelih obaveza po Odluci o eksploataciji mineralnih sirovina korisnika koncesija, kao i da je na kraju godine utvrđen ukupan iznos nenaplaćenih potraživanja po ovom osnovu. Prema prezentiranom Izvještaju o radu komisije za koncesije korisnici koncesija ne vode propisanu evidenciju o eksploatisanim količinama i da jedan dio i neovlašteno eksploatiše sirovine, ne možemo se uvjeriti da su poduzimane adekvatne mjere u cilju rješavanja ovoga problema i potpune naplate naknada od koncesija.

Prihodi od pružanja javnih usluga (vlastiti prihodi) evidentirani u okviru neporeznih prihoda iskazani su u iznosu od 14.628.949,80 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 15,79% ili 1.994.517,65 KM. Kada je u pitanju ostvarenje u odnosu na plan, značajno je naglasiti da je izvršenje istog 98,68. U strukturi ove kategorije prihoda najveći dio iskazan je kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja za koje je nadležno Ministarstva obrazovanja i nauke (6.612.515,77 KM), zatim kod ustanova u nadležnosti Ministarstva za rad i socijalnu politiku (1.930.771,45 KM), Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša (1.473.130,90 KM), ustanova u nadležnosti Ministarstva kulture i sporta (1.453.483,64 KM) i Ministarstva unutrašnjih poslova (1.189.387,00 KM). U toku 2006. godine kod Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša došlo je do značajnog povećanja ove vrste prihoda u odnosu na prošlu godinu i isti u prihodima od obavljanja vlastite djelatnosti učestvuju sa 18,20%, za razliku od prošle godine kada je to iznosilo 8,75%. Iznos od 1.473.044,90 KM iskazan na poziciji Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša odnosi se na doznačena sredstva od strane Ministarstva finansija i trezora BiH po osnovu Ugovora o uređenju gradskog građevinskog zemljišta radi izgradnje Ambasade Sjedinjenih američkih država u BiH. Zavod za izgradnju kantona Sarajevo (579.202,71 KM), Ministarstvo pravde i uprave (464.397,00 KM) i Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (361.012,87 KM) ostvarili su vlastite prihode u iznosu od 1.404.612,58 KM, što u ukupnoj masi ove kategorije prihoda iznosi 9,60%. Također je važno istaći da je sa pozicije vlastitih prihoda na ime razgraničenja u narednu godinu preneseno 7.049.687,89 KM, od čega se najveći iznos odnosi na namjenska sredstva od posebnog poreza za zaštitu od

nesreća (2.914.379,00 KM). Sredstva koja su u nadležnosti Ministarstvo privrede na razgraničenja su prenesena u iznosu od 1.537.043,00 KM, Ministarstva prometa i komunikacija 717.679,00 KM i Ministarstva obrazovanja i nauke 677.295,00 KM. Kod prijenosa vlastitih prihoda na razgraničenja nismo se mogli uvjeriti da isti u svim slučajevima predstavljaju i stvarno unaprijed naplaćeni i odgođeni prihod i da isti nije realizovan u toku revidirane godine.

Kada je u pitanju evidencija vlastitih prihoda, stanje u odnosu na prethodnu godinu ostalo je isto. I dalje se kod korisnika ne vodi pomoćna evidencija u skladu sa Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora, niti se potraživanja po osnovu izvršenih usluga evidentiraju u pomoćne knjige prilikom ispostavljanja faktura. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se moglo potvrditi da se od strane nadležnih ministarstva poduzimaju aktivnosti u cilju adekvatnog planiranja vlastitih prihoda, poboljšanja kontrole naplate i namjenskog trošenja istih za svrhe za koje su i planirani.

U okviru prihoda ostvarenih od obavljanja vlastite djelatnosti u Ministarstvu unutrašnjih poslova, (1.189.387,00 KM) evidentirani su i prihodi od prodaje rabljenih motornih vozila u iznosu od 50.050,00 KM. Prodaja motornih vozila izvršena je na osnovu Odluke o licitaciji koju je donio Ministar ministarstva 24.03.2006. godine, na koju Vlada kantona nije dala saglasnost. Ostali dio iskazanih prihoda odnosi se na prihode od izvršenih usluga uvidaja, zakupnine, pratlje specijalnih tereta i prihode po osnovu izdatih ličnih dokumenata i putnih isprava. Prema prezentiranim evidencijama Ministarstva, ostvareni prihodi za izdate lične karte i vozačke dozvole u periodu od 01.01.2006.-31.12.2006. godine iznose 319.641,60 KM, od čega je od Ministarstva civilnih poslova – Direkcije za implementaciju projekta CIPS u toku 2006. godine naplaćeno 258.694,20 KM. Na ime izdatih putnih isprava ukupno je realizovano 322.970,00 KM, a naplaćeno 240.860,00 KM. Istovremeno na ime razgraničenih unaprijed naplaćenih prihoda na poziciji Ministarstva unutrašnjih poslova na dan 31.12.2005. godine prenesen je iznos od 391.561,00 KM.

Primljene otplate datih zajmova u odnosu na plan više su za 6,22%, a odnose se na otplate od pozajmljivanja preduzećima (10.099.170 KM) i otplate od pozajmljivanja pojedincima (1.231.578,00 KM) i otplate ostalih vidova domaćih pozajmljivanja (623.916 KM).

U okviru otplata od pozajmljivanja preduzećima su i primici po dugoročnim kreditima datim preduzećima na području Kantona u periodu 1997. i 2000. godine za poticaj proizvodnje i zapošljavanja odnose se na povrat glavnice od preduzeća «Unis-Lasta», «Bjelašnica» Hadžići, TP «DC» i «Alhos» Sarajevo (dio glavnice) u iznosu od 1.657.806,31 KM. Istovremeno uz glavicu naplaćeno je 272.789,34 KM kamata, dok iznos kamata po pozajmici datoj preduzeću «Unis-Lasta» u iznosu od 330.133,39 KM nije naplaćen. Ovdje je bitno napomenuti da za povrat ovih kredita Skupština kantona iz godine u godinu donosi odluke o reprogramiranju roka vraćanja istih. Tako je 20.07.2006. godine donesena Odluka o reprogramiranju roka vraćanja odobrenih kredita privrednim društvima za realizaciju programa za podsticaj proizvodnje od 30.06.2006. godine do 31.12.2006. godine. Ovom odlukom obuhvaćena su preduzeća «Unis-Lasta», «Unis PSC», «Kras», «Ingrap» Hadžići i d.d. «Energoinvest» što u ukupnom glavnice i kamate iznosi 4.960.949,52 KM ili 82,60% ukupnog duga po ovom osnovu. U okviru potraživanja od pozajmljivanja preduzećima je i dug od 617.910,35 KM prijavljen u stečajnoj masi i to kod SAB banke za Gumitehniku i Raiffeisen banke za P.R.V.I. 15 April. Iznos od 427.050,12 KM odnosi se na dug Agrokomerca, koji je utužen i Alhosa koji je u stečajnom postupku.

Otplate od pozajmljivanja pojedincima odnose se na otplate pozajmica za stambene kredite za rekonstrukciju i sanaciju porodičnih zgrada, etažnih vlasnika stanova na kojima postoji stanarsko pravo (410.213,68 KM), povrat plasiranih, a neiskorištenih sredstava za rješavanje stambenih potreba mladih (234.600,00 KM), povrat beskamatnih pozajmica za rješavanje stambenih potreba boraca – branitelja BiH (388.812,03 KM), povrat kredita odobrenih za rješavanje stambenih potreba istaknutih naučnih, stručnih, kulturnih i javnih radnika, poslanika i nosioca zakonodavne, sudske i izvršene vlasti Kantona Sarajevo, te službenicima i namještenicima u organima i službama kantona Sarajevo (182.865,84 KM) i povrat po potraživanju od budžetskih korisnika (13.396,11 KM). Ostali vidovi pozajmljivanja odnose se na povrat pozajmica demobilisanim pripadnicima OS BiH koji su plasirani preko 6 banaka.

Potrebno je evidentiranje vlastitih prihoda vršiti u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora i na razgraničenja prenosi samo onaj dio prihoda za koji postoji realan osnov.

Preispitati dodijeljene koncesije i zaključne ugovore iz ranijeg perioda, kao i iznose ugovorenih naknada po istim i poduzeti adekvatne mjere po istom.

Potrebno je planiranje primitaka od pozajmljivanja vršiti na osnovu relevantne dokumentacije i poduzimati adekvatne mjere za naplatu datih pozajmica.

4.4. Izvršenje budžeta za 2006. godinu

Ukupni rashodi i izdaci u 2006. godini u konsolidovanom godišnjem iskazu o izvršenju budžeta iskazani su u iznosu od 626.241.015,00 KM i odnosu na plan manji su za 2,79 % i struktura istih sa procentom odstupanja u odnosu na plan prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2006. godinu	Ostvareno u 2005. godini	Ostvareno u 2006. godini	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+ B + C)		644.191.717	564.534.203	626.241.015	97,21	110,93
A. UKUPNO IZDACI (I+II +III-IV)		644.098.317	564.443.940	626.149.488	97,21	110,93
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d+e)		545.271.251	459.288.754	532.762.594	97,71	116,00
a.) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 2)		196.521.734	166.642.132	195.213.490	99,33	117,15
1.	Bruto plaće i naknade	151.956.203	127.805.282	151.340.967	99,60	118,42
2.	Naknade troš. zaposlenih i skupštinski zastupn.	44.565.531	38.836.850	43.872.523	98,44	112,97
b.) Doprinosi poslodavaca (3)		18.601.106	15.531.303	18.446.665	99,17	118,77
3.	Doprinosi poslodavca	18.601.106	15.531.303	18.446.665	99,17	118,77
c) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		58.587.648	48.978.440	53.219.781	90,84	108,66
4.	Putni troškovi	2.638.075	1.915.012	2.145.030	81,31	112,01
5.	Izdaci za energiju	8.858.240	7.345.749	8.442.793	95,31	114,93
6.	Izdaci za komunalne usluge	4.707.694	4.559.681	4.301.080	91,36	94,33
7.	Nabavka materijala	8.175.883	7.483.756	7.588.199	92,81	101,40
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.790.345	1.471.934	1.649.663	92,14	112,07
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	1.811.907	1.493.314	1.756.468	96,94	117,62
10.	Izdaci za tekuće održavanje	3.684.982	3.133.943	3.441.948	93,40	109,83
11.	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge	1.152.865	1.036.055	952.065	82,58	91,89
12.	Ugovorne usluge	25.767.657	20.538.996	22.942.535	89,04	111,70
d) Tekući grantovi (od 13 do 17)		269.486.763	227.499.149	263.849.921	97,91	115,98
13.	Grantovi drug. nivoima Vlade (općine i grad)	32.082.629	30.049.000	32.048.629	99,89	106,65
14.	Grantovi pojedincima	84.060.226	79.981.554	81.489.895	96,94	101,89
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	82.896.620	71.988.428	80.290.596	96,86	111,53
16.	Subvencije javnim preduzećima	67.433.667	42.422.496	67.029.384	99,40	158,00
17.	Ostali grantovi (povrati poreza)	3.013.621	3.057.671	2.991.417	99,26	97,83
e) Izdaci za kamate i ostale naknade (18 do 20)		2.074.000	637.730	2.032.737	98,01	318,75
18.	Kamate na domaće pozajmljivanje	839.610	280.666	798.705	95,13	284,57
19.	Kamata na domaće pozajmljivanje	1.580	3.494	1.225	77,53	35,06
20.	Ostale naknade vezane za pozajmljivanje	1.232.810	353.570	1.232.807	100,00	348,67
II KAPITALNI IZDACI (f+g)		90.767.066	95.780.186	85.901.894	94,64	89,69
f) Izdaci za nabavku stalnih sredstava (od 21 do 26)		19.681.243	20.647.615	17.733.202	90,10	85,88
21.	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	100.000	1.000.000	100.000	100,00	10,00
22.	Nabavka građevina	4.941.380	4.072.269	4.573.063	92,55	112,30
23.	Nabavka opreme	7.700.108	8.492.000	7.017.922	91,14	82,64
24.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	1.944.000	1.979.092	1.667.523	85,78	84,26
25.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	63.800	69.204	62.471	97,92	90,27
26.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.931.955	5.035.050	4.312.223	87,43	85,64
g) Kapitalni grantovi (27+28)		71.085.823	75.132.571	68.168.692	95,90	90,73
27.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	4.170.000	7.055.447	4.114.074	98,66	58,31
28.	Kapitalni gran. pojedincima i neprof. organiz.	66.915.823	68.077.124	64.054.618	95,72	94,09
III OSTALE ISPLATE (POZAJMLJIVANJE)(29 30)		7.640.000	9.375.000	7.485.000	97,97	79,84
29.	Pozajm. pojedincima i neprofitnim organiz.	2.140.000	3.845.000	2.140.000	100,00	55,66
30.	Ostala domaća pozajmljivanja	5.500.000	5.530.000	5.345.000	97,18	96,65
IV. DOZNAKE IZ BUDŽETA		420.000	-	-	-	-

B. OTPL.PRIMLJ. ZAJMOVA I KREDITA (31-32)		93.400	90.263	91.527	97,99	101,40
31.	Spoljne otplate	81.000	70.323	79.782	98,50	113,45
32.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	12.400	19.940	11.745	94,72	58,90

4.4.1. Tekući izdaci

Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 195.213.490,00 KM i u odnosu na prošlu godinu više su za 17,15 % i isplata istih odnosi se na sve korisnike čije finansiranje se vrši iz Budžeta Kantona, osim ustanova visokog obrazovanja, čije finansiranje se vrši putem tekućih transfera iz razloga što nisu u sistemu trezorskog poslovanja.

Budžet za 2006. godinu usvojen je na bazi 9.908 zaposlenih, a prema evidencijama Službe za centralizovan obračun plaća na dan 31.12.2006. godine 10.005 uposlenih je finansirano iz budžeta Kantona, dok je prema računovodstvenom iskazu Posebni podaci o plaćama ovaj broj iznosio 9.806. U Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 01.01. do 31.12.2006. godine iskazano stanje uposlenih iznosilo 10.141, a što je u odnosu na prošlu godinu više za 2,75% ili 271 (od čega se 136 uposlenika odnosi na JU Kantonalni centar za socijalni rad za koje se isplata vršila sa posebnog računa mimo JRT-a za što treba umanjiti iznos od 271). Prema Izvještaju Službe za centralizovan obračun plaća stanje uposlenih na početku godine (01.01.2006. godine) iznosilo je 9.734, na kraju januara 2006. godine 9.661. Prema usvojenom okviru fiskalne politike za 2006. godinu plaće su se trebale planirati na nivou prethodne godine, a povećanje osnovice jedino je bilo moguće na teret smanjenja broja zaposlenih, obzirom da se udio sredstava za plaće u ukupnoj javnoj potrošnji u narednom srednjoročnom periodu treba smanjiti te neophodnošću prestanka sa novim zapošljavanjem. Prema prethodno navedenom konstatovano je da se kako u planiranju, tako i u izvršenju nije u potpunosti postupilo u skladu sa Smjernicama i okvirima fiskalne politike Vlade Kantona Sarajevo za 2006. godinu i Uputstvom o načinu i elementima izrade prijedloga zahtijeva za sredstva Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu, kao i Zaključkom Vlade Kantona po kojem su organi uprave, upravne ustanove i stručne službe bili obavezni da popunu upražnjenih radnih mjesta vrše isključivo uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

Plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosima poslodavca na poziciji ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja iskazane su u iznosu od 97.547.646,69 KM, što u ovoj kategoriji izdataka čini 44,25%. Isplate su izvršene za 5.499 uposlena ili 54,96% od ukupnog broja zaposlenih finansiranih iz Budžeta Kantona. Kod ustanova osnovnog obrazovanja došlo do smanjenja broja zaposlenih u odnosu na 2005. godinu, dok je kod ustanova srednjeg obrazovanja povećan broj zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Obračun i isplata plaća se vršila na osnovu pojedinačnih pravilnika koje su donosile ustanove.

Prilikom obračuna plaća kod pojedinih korisnika vršen je obračun prekovremenog rada u kontinuitetu iz mjeseca u mjesec i to samo za određen broj uposlenika. Obzirom da je Zakonom o radu utvrđeno da se prekovremeni rad uvodi samo u slučajevima više sile i iznenadnog povećanja obima posla, kao i u drugim slučajevima neophodne potrebe, ne može se potvrditi da je u svim slučajevima i kod svih korisnika bilo opravdano i osnovano uvođenje prekovremenog rada.

U skladu sa reformom pravosuđa i ukidanja općinski sudova za prekršaje na području Kantona Sarajevo sa 30.11.2006. godine, izvršeno je preuzimanje određenog broja državnih službenika i namještenika od strane Općinskog suda Sarajevo od 01.12. 2006. godine.

Uvidom u Matičnu evidenciju zaposlenih Općinskog suda Sarajevo, uočen je veći broj zaposlenika primljenih na određeno vrijeme, a bez prethodno provedenog postupka o prijemu u radni odnos u organe uprave u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o namještenicima organa državne službe u FBiH. Prijem u radni odnos na određeno vrijeme izvršen je za obavljanje privremenih ili povremenih poslova ili poslova čiji se obim privremeno povećao tj. poslova koji nemaju trajni karakter, a najduže dvije godine. Po isteku roka od dvije godine takav radni odnos prestaje. Međutim uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da određeni broj uposlenika nakon zasnivanja radnog odnosa na određeno vrijeme stekao status zaposlenika na neodređeno vrijeme, (također bez provedenog postupka zapošljavanja na upražnjena radna mjesta, kako je uređeno navedenim zakonskim propisima). Evidencije također potvrđuju neraspoređenost službenika i namještenika, koji taj status imaju iz razloga reforme pravosuđa, općinskih sudova za prekršaje na Kantonu Sarajevo, a također i zasnivanje radnog odnosa na način kako smo naveli, što smatramo da ima osnova za rješavanje statusa zaposlenih

primljenih u radni odnos na navedeni način i rješavanje statusa neraspoređenih zaposlenika iz razloga reforme pravosuđa u skladu sa zakonskim propisima iz oblasti radnih odnosa.

Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosni i Hercegovini i Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i status postojećih primljenih na određeno vrijeme i status neraspoređenih iz razloga reforme pravosuđa riješiti u skladu sa navedenim zakonskim propisima.

Potrebno je izvršiti preispitivanje i analizu isplaćenog prekovremenog rada kod pojedinih korisnika, obzirom na zakonom utvrđenu djelatnost i stvarne potrebe svođenjem istih u realne okvire, sa poduzimanjem adekvatnih mjera.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 53.219.781 KM i u odnosu na plan su manji za 9,16 %, a u odnosu na prethodnu godinu su veći za 4.241.341,00 KM ili 8,66 %. Smjernicama i ciljevima fiskalne politike u 2006. godine planirano je da većina materijalnih troškova ostane na nivou prethodne, međutim usvojenim budžetom prije izmjena i dopuna ovi izdaci u odnosu na prošlu godinu planirani su više za 6,42 % ili 3.146.302,00 KM, što u konačnici pokazuje da se prilikom predlaganja budžeta nisu ispoštovale usvojeni Okviri fiskalne politike i smjernice na osnovu kojih se trebao uraditi budžet.

Naknade za putne troškove iskazane su u iznosu od 2.145.029,66 KM i u odnosu na plan realizovane su 81,31 %, dok su istovremeno u odnosu na prošlu godinu veće za 12,01 %. U okviru ovih izdataka na Ministarstvo kulture i sporta sa ustanovama odnosi se 840.275,27 KM ili 38,08%, Ministarstvo obrazovanja i nauke sa ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja 681.628,87 KM ili 32,22%, Ministarstvo unutrašnjih poslova 136.835,29 KM ili 7,74% i Ministarstvo pravde sa nadležnim sudovima 90.627,67 KM ili 4,22%. U ukupnim izdacima putnih troškova ova četiri ministarstva učestvuju 78,04%. U odnosu na prošlu godinu došlo je do povećanja ovih izdataka kod Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva obrazovanja i nauke. Ako se uzme u obzir da ustanove visokog obrazovanja nisu u sastavu Jedinog računa trezora, onda ovi izdaci na nivou Kantona imaju znatno veće učešće.

Na poziciji ustanova kulture najveći dio izdataka za putne troškove odnosi se na Narodno pozorište (255.195,70 KM), MES (227.215,32 KM), Sarajevsku filharmoniju (71.519,72 KM), Sarajevo ART (57.711,76 KM), Kamerni teatar (45.984,27 KM) i SARTR (33.212,35 KM). Kada je u pitanju način i visina isplate dnevnica za službeno putovanje u institucijama kulture, stanje u odnosu na prošlu godinu je uglavnom ostalo nepromijenjeno. Isplate i visina dnevnica regulisane su pravilnicima o radu koji nisu usklađeni sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja. Putni nalozi u svim slučajevima se ne pravdaju na vrijeme, prilikom izdavanja putnih naloga na jedan putni nalog se unosi više imena koja se odnose na putovanje cijele grupe ili ansambla, uz koji je priložen spisak putnika iz koga se nije moglo vidjeti da li su svi članovi putovali, a isplaćene su im prethodno dnevnicke na tekući račun ili putem blagajne. Također, za obavljena službena putovanja nisu podnošeni adekvatni izvještaji o istim, niti su ovjeravani od strane nadležnih osoba što bi potvrdilo opravdanost isplata i terećenje propisanih izdataka.

Izdaci za telefonske i poštanske usluge koji su u sastavu izdataka za komunalne usluge iskazani su u iznosu od 2.912.019,18 KM i u ukupnim izdacima za materijal i usluge učestvuju 5,47%, što je u odnosu na prošlu godinu manje za 12,97% i što je bitno napomenuti da ovi izdaci u prethodne dvije godine imaju tendenciju pada.

Unajmljivanje imovine i opreme u odnosu na prethodnu godinu je povećano je za 17,62%, a u kategoriji izdataka za materijal i usluge učestvuju 3,30%. Ovi izdaci najvećim dijelom se odnose na Ministarstvo za rad i socijalnu politiku (524.352,00 KM), Stručne službe zajedničkih poslova (425.706,43 KM), Direkciju robnih rezervi (394.714,93 KM), Ministarstvo obrazovanja i nauke (226.949,95 KM) i Ministarstvo kulture i sporta (114.922,20 KM). Obzirom na značajnost ovih izdataka treba pokrenuti aktivnosti u cilju iznalazjenja rješenja smještaja ovih ministarstava i njihovih korisnika, kako bi se navedeni izdaci smanjili.

Ugovorene usluge predstavljaju značajnu stavku u okviru izdataka za materijal i usluge i iskazane su u iznosu od 22.942.535,03 KM, a u strukturi istih učestvuju sa 43,11 %. Napominjemo da su ovi izdaci u odnosu na prošlu godinu veći za 11,70% ili za 2.403.538,44 KM. Navedene usluge najvećim dijelom se odnose na izdatke po osnovu ugovora o djelu, privremenih i povremenih poslova, autorske honorare, pravne usluge, usluge stručnog obrazovanja i specijalizacije, reprezentaciju, kompjuterske usluge, usluge

štampanja, medija, javnog informisanja, stručne usluge, računovodstvene usluge i ostale nepomenute usluge, koje su iskazane u iznosu od 6.280.786,79 KM i čine 27,37% ove kategorije izdataka.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 837.376,77 KM što je odnosu na prošlu godinu više za 8,93% ili 68.612,41 KM. Regulisano je korištenje interne reprezentacije, dok za eksternu reprezentaciju ne postoji utvrđen način potrošnje. Na osnovu uvida u dokumentaciju konstatovano je da od strane korisnika nisu donesene procedure kojim bi se regulisalo tko, kada i do kojeg iznosa ima pravo korištenja sredstava reprezentacije. Posebno ističemo da su se kod pojedinih korisnika izdaci koji su trebali biti evidentirani na poziciji izdataka za reprezentaciju evidentirani na drugim pozicijama (ostale nepomenute usluge, putni troškovi, izdaci za materijal, autorski honorari). Primjera radi navodimo iznos od 17.647,06 KM iskazan u okviru izdataka autorskih honorara, a evidentiran na poziciji Skupštine kantona, koji se odnosi na nabavku 37 umjetničkih slika. Naime nabavka slika je izvršena po Zaključku Komisije za izbor i imenovanja i administrativna pitanja Skupštine Kantona od 27.09.2006. godine na osnovu kojeg su zaključeni pojedinačni ugovori za nabavku istih. Slike su podijeljene skupštinskim zastupnicima, kao pokloni na kraju mandata (osim dvije slike).

Računovodstvene usluge su iskazane u iznosu od 445.929,07 KM i odnose se na ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja za koje je nadležno Ministarstvo obrazovanja i nauke, čija se opravdanost ne može potvrditi obzirom na trezorski način poslovanja i postojanje operativne jedinice za obrazovanje.

Pravne usluge iskazane su u iznosu od 1.512.439,95 KM i najvećim dijelom se odnose na advokatske usluge zastupanja po službenoj dužnosti u sudstvu. Međutim, ako se uzme da je kod ustanova u nadležnosti Ministarstva pravde na ime razgraničenih rashoda na kraju godine iskazano 976.954,47 KM onda se i realnost ovih izdataka dovodi u pitanje.

Naknade po osnovu ugovora o djelu (2.825.034,25 KM), ugovora o privremenim i povremenim poslovima (2.152.285,13 KM), autorskih honorara (2.882.512,14 KM) i pravnih usluga (1.512.439,95 KM) u bruto iznosu iskazane su 10.999.409,54 KM i u ugovorenim uslugama učestvuju sa 47,94%. Međutim, ako se uzme u obzir da je na «ostalim uslugama» evidentiran i dio izdataka za privremene i povremene poslove i ugovora o djelu, a također i neevidentirane, a stvorene obaveza za autorske honorare i ugovore o djelu kod ustanova kulture, zatim obaveze za rad ljekarskih komisija za koje je nadležno Ministarstvo za boračka pitanja, obaveza prema advokatima, vještacima i porotnicima u nadležnosti budžetskih korisnika iz oblasti pravosuđa (777.975,85 KM), navedeno upućuje nemogućnost potvrđivanja ove kategorije rashoda, jer isti su u stvari veći od iskazanih.

Osim što dio stvorenih obaveza nije uopšte evidentiran na kategoriji rashoda, treba također dodati da dio istih nije evidentiran na propisanim pozicijama, što je posljedica lošeg planiranja, a u konačnici i nerealno iskazivanje pojedine kategorije izdataka.

Prema iskazanim pokazateljima, po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima isplaćeno je u neto iznosu 4.977.319,38 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 14,61%. Na Ministarstvo obrazovanja i nauke sa ustanovama odnosi se 2.310.916,38 KM što je u odnosu na prošlu godinu više za 8,10% ili za 173.198,18 KM (plaćanje naknada za vanredne ispite i redovne nastave za spoljne saradnike), Ministarstvo kulture i sporta sa ustanovama 586.188,42 KM (plaćanje naknada spoljnim saradnicima i usluga za redovnu djelatnost), Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša 291.438,00 KM (naknade članovima komisija), Ministarstvo unutrašnjih poslova 425.522,47 KM (plaćanje naknade članovima komisija za polaganje vozačkih ispita, stručnih ispita, komisije za provođenje postupka javnih nabavki, ugovori o djelu i dr.), Ministarstvo pravde i uprave 234.514,10 KM (plaćanje sudskih vještaka), Ministarstvo za boračka pitanja 227.624,50 KM (plaćanje komisija) i Ministarstvo za rad i socijalnu politiku 202.608,91 KM (plaćanje komisija). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da osnov angažovanja spoljnih saradnika različit u dijelu zaključivanja ugovora i isplaćenih naknada za izvršeni posao. Također uz naloge za isplatu naknada u svim slučajevima nisu podnošeni izvještaji (Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo prometa i komunikacija, ustanove Ministarstva kulture i sporta, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša) kako spoljnih saradnika tako i članova komisija o realizovanim ugovorenim poslovima, što postavlja pitanje osnovanosti i opravdanosti angažovanja na ugovorenim poslovima, obzirom na zakonski utvrđenu djelatnost korisnika. Dio isplate se odnosi na isplate naknada članovima komisija za polaganje stručnih ispita u okviru redovne djelatnosti ministarstva i iste se isplaćuju po rješenjima koja donose resorni ministri. U resornim ministarstvima ne postoje ustrojene

pomoćne evidencije vlastitih prihoda u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora, na osnovu kojih bi se prilikom naplate istih provodila potrebna knjiženja kako u pomoćnim evidencijama tako i u Glavnoj knjizi trezora.

Vlada Kantona je 25.02.2005. godine donijela Odluku o načinu obrazovanja i visini naknada za rad stručnih komisija, savjeta i drugih radnih tijela koja obrazuje Vlada kantona Sarajevo i rukovodioci kantonalnih organa državne uprave. Navedenom odlukom je regulisano za koje vrste poslova i zadataka se može obrazovati komisija, način obrazovanja iste, sadržaj akta o obrazovanju komisije, savjeta ili tijela, rok na koji se može obrazovati i pravo sa kriterijima za utvrđivanje visine pripadajuće naknade. Ovom odlukom je također regulisano da prihvatanjem izvještaja o radu komisije od strane Vlade ili rukovodioca koji je obrazovao komisiju, smatrat će se da su poslovi i zadaci komisije i završeni. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju koja se odnosi kako na novoformirane komisije i savjete, tako i one koje su formirane u prethodnom periodu ne može se u potpunosti potvrditi da su iste usklađene sa navedenom odlukom. Komisije i naknade komisijama isplaćivane su po raznim osnovama (komisije za izbor najpovoljnijeg ponuđača, članovima i uposlenim za izbor državnih službenika, komisije po raznim uredbama Ministarstva za boračka pitanja i sl.)

Izdaci za stručno obrazovanje i usavršavanje iskazani su 924.716,85 KM. Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće regulisano je da državni službenik i namještenik ima pravo na naknadu troškova za edukaciju koja se organizuje i izvodi po programu koji treba da donese rukovodioc organa uprave. Programom bi se utvrdili vidovi edukacije sa visinom i način plaćanja. Međutim uvidom u prezentiranu dokumentaciju kod većine korisnika organa uprave u Kantonu osim edukacije u struci plaćano je i školovanje državnih službenika i namještenika (što nije predviđeno Uredbom), bez donesenih pratećih akata i utvrđenih programa obuke i edukacije, za što se ne može potvrditi da je u svim slučajevima postojala i opravdanost za iste. Primjera radi plaćeno je školovanja zastupnicima u Skupštini Kantona koji su svoj rad profesionalizirali za sufinansiranje troškova doktorske disertacije na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja i troškova postiplomskog studija na fakultetu političkih nauka. Sredstva su plaćena na osnovu Zaključka Komisije za izbor i imenovanja i administrativna pitanja Skupštine Kantona od 29.08.2006. godine, a da ista istovremeno nisu predviđena smjernicama za izradu budžeta, niti su planirana. Napominjemo da je tim poslanicima istekao mandat krajem 2006. godine. Većina korisnika nije utvrdila stvarne potrebe za školovanjem, odnosno obrazovanjem državnih službenika i namještenika, kao niti za stručnim usavršavanjem.

Na kategoriji **ostalih nepomenutih usluga** evidentirane su različite vrste usluge od kojih je značajan iznos iskazan na pozicijama Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša (3.635.797,02 KM), Ministarstva pravde i uprave (1.558.939,05 KM), Ministarstvu obrazovanja i nauke sa ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja (330.772,19 KM), Ministarstva kulture i sporta sa ustanovama (275.999,83 KM). Treba napomenuti da su na ovoj poziciji rashoda evidentirani izdaci i rashodi koji bi trebali biti na drugim pozicijama. Ovakav način evidentiranja se vršio iz razloga što je dijelom planiranje sredstava vršeno na neadekvatnim pozicijama, a dijelom zbog nepostojanja raspoloživih sredstva na propisanim analitičkim pozicijama.

U okviru ostalih nepomenutih usluga na poziciji Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša iskazan je **trošak rušenja i uređenja građevinskog zemljišta «Maršalka»** u iznosu od 3.608.195 KM. Planirana sredstva po ovom osnovu su 4.545.300 KM, a planiranje istih je proistekao iz Ugovora o prodaji nekretnina koji je 21.06.2005. godine zaključen između Bosne i Hercegovine po ovlaštenju Parlamentarne Skupštine BiH i SAD. Članom 3. ovog ovoga Ugovora regulisana je kupoprodajna cijena i obaveze Prodavca na uređenju zemljišta. Ukupna kupoprodajna cijena koju Kupac plaća Prodavcu utvrđena je u iznosu od 12.868.503,51 KM za 44.175 kvadratnih metara i ista se sastoji iz dva dijela i to:

- Naknade za zemljište i naknade za ruševne objekte u iznosu od 7.958.353,80 KM
- Naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, gradske rente, kao i naknade za izvršenje svih obaveza Prodavcu u skladu sa odredbama ugovora u iznosu od 4.910.149,70 KM.

Uređenje gradskog građevinskog zemljišta regulisano je Ugovorom o uređenju gradskog građevinskog zemljišta radi izgradnje zgrade Ambasade SAD u Bosni i Hercegovini broj 05-14-21123/05 od 27.06.2005. godine, koji je zaključen između BiH Vijeća ministara BiH-Ministarstva finansija i trezora i Kantona Sarajevo-Vlada kantona Sarajevo-Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša. Navedenim Ugovorom

Vlada kantona se obavezala da će putem nadležnih institucija Kantona izvršiti uređenje gradskog građevinskog zemljišta. Ukupna ugovorena vrijednost radova iznosi 4.910.150 KM. Članom 3. Ugovora regulisano je da će Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na ime avansa platiti Vladi Kantona iznos od 2.500.000,00 KM, kako bi se mogli podmiriti troškovi potrebni za pripremanje i uređenje građevinske parcele i ostatak 30% preostalog iznosa u roku od 6 mjeseci od dana potpisivanja ugovora i 20% po završetku radova i uvođenja Vijeća u posjed predmetne parcele slobodne od lica i stvari.

Analizom prezentirane dokumentacije utvrđeno je da je avans po navedenom ugovoru uplaćen na depozitni račun Kantona u 2005. godini, od čega je u 2005. godini ostalo neutrošeno 2.135.153,50 KM i preneseno putem razgraničenih prihoda u 2006. godinu. Naime od ovih sredstava plaćen je avans KJKP «Rad» po ugovoru iz novembra 2005. godine u iznosu od 364.846,50 KM. U toku 2006. godinu na račun Kantona, a na zahtjev Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, koje je sačinilo informaciju o aktivnostima na pripremanju i opremanju lokacije za izgradnju Ambasade SAD od strane Vijeća Ministara uplaćeno je 1.473.044,90 KM (preostala sredstva utrošena za pomenute namjene, prema sačinjenom troškovniku).

Na ime uređenja građevinskog zemljišta Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša zaključilo je ugovore sa sljedećim izvođačima:

- Ugovor sa KJKP «Rad» Sarajevo od 14.11.2005. godine za radove na rušenju objekata na lokaciji predviđenoj za izgradnju Ambasade na iznos od 1.216.155,00 KM sa rokom završetka radova od 180 dana),
- Ugovor sa KJKP «Rad» Sarajevo od 10.03.2006. godine za radove uređenja građevinskog zemljišta na iznos od 1.696.173,87 KM sa rokom završetka radova od 100 dana i
- Ugovor sa KJKP «Vodovod i kanalizacija» Sarajevo od 20.07.2006. godine, za izvođenje radova na polaganju vodovodne i kanalizacione mreže za objekt «Američka ambasada» na iznos od 360.583,47 KM (rok završetka radova nije utvrđen i isti zavisi od dinamike izvođenja zemljanih radova).

Početak radova po navedenim ugovorima je po potpisivanju ugovora i uvođenja izvođača u posao. **Navedeni ugovori su zaključeni bez provedenih procedura utvrđenih Zakonom o javnim nabavkama BiH.**

Naglašavamo da sa Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo za naprijed navedene radove nije sačinjen ugovor već su sredstva uplaćena u dva navrata (03.04.2006. godine 450.036,00 KM i 23.08.2006. godine 506.398,00 KM) i to prema Zahtjevu Zavoda od 13.03.2006. godine, a vezano za realizaciju projekta pripremanja i opremanja gradskog građevinskog zemljišta za potreba Ambasade SAD i prema specifikaciji već učinjenih troškova na realizaciji pomenutog projekta kao i specifikaciji troškova koji će uslijediti.

Po završetku radova Vlada je trebala zapisnički da izvrši primopredaju ugovorenih radova, što nije prezentirano. Vlada se ugovorom obavezala da će dostaviti i konačni izvještaj o izvršenju radova a radi upoznavanja i usvajanja istog, što također nije prezentirano.

Potrebno je da organi uprave u svim segmentima izdataka za materijal i usluge iste planiraju u skladu sa usvojenim smjernicama i važećim zakonskim propisima.

Potrebno je da se preispita osnovanost i opravdanost izdataka za reprezentaciju, obrazovanje i stručno usavršavanje, unajmljivanje imovine i opreme i izdataka za računovodstvene usluge i da se po istom od strane nadležnih poduzmu odgovarajuće mjere.

Potrebno je da se od strane nadležnog organa utvrdi koji budžetski korisnici i u kom iznosu mogu koristiti reprezentaciju (ugostiteljske usluge i poklone) i da se na osnovu istog planiraju potrebna sredstva i prati njihovo izvršenje. U cilju adekvatne kontrole korištenja sredstava reprezentacije potrebno je da svi korisnici budžeta donesu pisane procedure, kao i da iste dosljedno primjenjuju.

Da se u cilju racionalizacije troškova unajmljivanja imovine, efikasnijeg i funkcionalnijeg rada organa i institucija, od strane nadležnih organa poduzmu adekvatne mjere za trajno i cjelovito rješavanje smještaja organa uprava u Kantonu.

Potrebno je da se preispita opravdanost zaključivanja ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima, a formiranje komisija i isplatu naknada uskladiti sa Odlukom o načinu

obrazovanja i visini naknada za rad stručnih komisija, savjeta i drugih radnih tijela koja obrazuje Vlada kantona Sarajevo i rukovodioci kantonalnih organa državne uprave, uzimajući u obzir zakonom utvrđenu djelatnost ministarstava i nižih potrošačkih jedinica koje spadaju u njihovu nadležnost.

Da se izvrši uvid u izdatke iskazane na poziciji «ostalih usluga», preispita osnovanost i opravdanost istih te poduzmu potrebne mjere.

4.4.2. Tekući transferi

Tekući transferi učestvuju sa 42,13 % u ukupnim rashodima i izdacima Kantona Sarajevo i iskazani su u iznosu od 263.849.921,15 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 5.636.842,00 KM (ili 2,10 %), a u odnosu na prošlu godinu više za 36.350.772,00 KM (ili 15,98 %).

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja ministarstava koja su nadležna za realizaciju tekućih transfera, u okviru zakonom utvrđene djelatnosti, konstatovano je da određeni broj ministarstava u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu nije vršio adekvatan nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih i izvještavanja Vlade o utrošku istih u skladu sa usvojenim programima i odlukama i zaključcima Skupštine i Vlade Kantona, što je posebno izraženo kod Ministarstva za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva obrazovanja i nauke i Ministarstva za boračka pitanja. Na navedeno je ukazano i u prethodnim revizijama, ali ne može se potvrditi da su u svim slučajevima poduzimane mjere dale zadovoljavajuće rezultate.

I u toku 2006. godine, kao i ranijih godina, jedna te ista vrsta ovih transfera (transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama), javljaju se po istom osnovu kod više ministarstava što otežava nadzor nad namjenskim korištenjem istih (zbog nepostojanja adekvatnih baza podataka korisnika ovih sredstava) i u pojedinim slučajevima dovodi do povećanja troškova prilikom distribucije istih.

Na ime tekućih transfera koji su isplaćeni nižim nivoima vlasti utrošeno je 32.048.629,00 KM, od čega je ne grantove Federaciji odnosi 749.000,00 KM, kantonima 250.000,00 KM, Gradu Sarajevu 6.615.000,00 KM i općinama 24.184.629,00 KM. Kao i prethodnih godina i ove godine ovakav način doznake transfera nižim nivoima vlasti je posljedica ne donošenja Zakona o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona.

Donijeti zakon o pripadnosti javnih prihoda kojim bi se regulisao prenos sredstava općinama.

4.4.2.1. Tekući transferi - Ministarstvo za boračka pitanja

Ministarstvo za boračka pitanja uključujući i Fond kantona Sarajevo za održavanje grobalja šehida i poginulih boraca na poziciji tekućih transfera iskazalo je iznos od 18.688.220,92 KM i isti čine 6,90 % ove vrste izdataka, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 6,42%.

Od navedenih izdataka na ime transfera pojedincima odnosi se 13.832.986,74 KM, neprofitnim organizacijama 4.671.605,18 KM i drugim nivoima vlasti 183.629,00 KM.

Transferi pojedincima najvećim dijelom se odnose na pomoć u rješavanju stambenih pitanja boračkoj populaciji (3.699.693,00 KM), rehabilitaciju i banjsko, klimatsko liječenje (961.112,00 KM), besplatni i povlašteni prevoz RVI članova porodica poginulih boraca (1.578.000,00 KM) i jednokratne novčane pomoći (2.463.689,00 KM).

Pomoć za rješavanje stambenih potreba pripadnika boračke populacije realizovan je u iznosu od 3.699.693,00 KM koliko je i planiran. Navedena sredstva su relaižovana u vidu donacija u isporučenom građevinskom materijalu. Nabavka građevinskog materijala izvršena je na osnovu Ugovora za nabavku, utovar, prijevoz i isporuku građevinskog materijala za potrebe korisnika donacija putem Ministarstva u vrijednosti 2.864.000,00 KM, koji je zaključen između Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo i «Penny» Plus» d.o.o. Sarajevo. U ugovorenom iznosu od 2.864.000,00 KM nije utvrđena količina građevinskog materijala koja se treba isporučiti u ugovorenom roku. Prezentirana faktura za plaćanje na iznos od 265.767,29 KM, potvrđuje plaćanje po otpremnici sačinjenoj od navedenog dobavljača sa iskazanom pojedinačnom vrijednošću po korisnicima ove pomoći. Pojedinačni nalog za isporuku građevinskog materijala Ministarstva za boračka pitanja sa specifikacijom potrebnog građevinskog materijala za određenog korisnika, kao i pripadajuće otpremnice uz naloge, ukazuju na isporuku

građevinskog materijala koji ne odgovara nalogu, odnosno pokazuje da je isporučena druga vrsta i druga količina istog. Također uvidom u otpremnice konstatovano je da nije u cijelosti isporučena količina određenog građevinskog materijala po nalogu Ministarstva. Posebno naglašavamo da su se potrebe za količinom i vrstom građevinskog materijala utvrđivale na terenu od strane Komisije koju je formirao Ministar Ministarstva za boračka pitanja, a prema procjeni stanja korisnika koje zahtjeva određenu vrstu i količinu građevinskog materijala potrebnog za rješavanje stambenog pitanja. U pojedinim slučajevima otpremnice potvrđuju isporuku druge vrste i druge količine građevinskog materijala ili nedovoljnu količinu procijenjenu i određenu u Nalogu Ministarstva, što znači da stambeno pitanje krajnjeg korisnika i dalje ostaje neriješeno (jer se stambeno pitanje rješava samo djelimično), a odredbe Pravilnika za utvrđivanje prava na jednokratnu bespovratnu dodjelu sredstava za rješavanje stambenih potreba uređuju da dodjelom sredstava na ovaj način krajnji korisnik završava sa svojim potraživanjima prema ministarstvu po osnovu rješavanja stambenog pitanja.

Za prevoz RVI članova i porodica poginulih boraca utrošeno je 1.578.000,00 KM i u odnosu na plan od 1.615.000,00 KM ostvarenje je 97,71%.

Ugovorom o korištenju javnog gradskog prijevoza uređena je visina prevoza od 53,00 KM sa obavezom davoaca usluga na popust od 21,10 KM i obavezom Kantona od 28,70 KM. Ostvarenje ovog prava vrši se podnošenjem zahtjeva općinskoj službi koja je bila u obavezi da dostavlja spiskove korisnika ovog prava Javnom preduzeću po osnovu kojih se izdaju odgovarajući kuponi, a koji nisu pratili ispostavljene fakture, koje bi potvrdile osnovanost iskazanog troška.

Transferi općinskim udruženjima i službama za boračko-invalidsku zaštitu (2.379.999,92 KM), banjско-klimatsko liječenje, profesionalnu rehabilitaciju, sredstva za liječenje i putne troškove u inostranstvu, jednokratne novčane pomoći (po odlukama Ministra ministarstva za rješavanje socijalnih potreba) i sl. konstatovano je da u pojedinim slučajevima Zaključci koje je donijela Vlada kantona, na osnovu kojih su vršeni transferi nisu u potpunosti doneseni u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca i važećim podzakonskim aktima, niti je od strane resornog ministarstva obezbjeđen adekvatan nadzor nad namjenskim trošenjem doznačenih sredstva, kako pojedincima tako i neprofitnim organizacijama, što pokazuje na nepostojanje adekvatnih internih kontrola

Potrebno je urediti ugovorenim odnosom vrstu i količinu građevinskog materijala i izvještavanje od krajnjeg korisnika o doznačenom procijenjenom građevinskom materijalu, kao i pratiti da se izdati nalog realizira u određenim količinama i određenoj vrsti.

Realizaciju troškova po osnovu prava na povlaštenu gradsku vožnju vršiti na način uređen Zakonom o dopunskim pravima boraca - branitelja Bosne i Hercegovine, obezbjeđenjem odgovarajućih spiskova općinskih službi korisnika ovog prava, koji trebaju da predstavljaju osnov za izdavanje faktura, kao i evidenciju koja potvrđuje izdate, odnosno primljene kupone.

Potrebno je da Ministarstvo za boračka pitanja izvrši uvid u izdatke općinskim udruženjima i službama za boračko-invalidsku zaštitu, izvrši analizu istih, obezbjedi adekvatan nadzor i poduzme odgovarajuće mjere.

Transfer neprofitnim organizacijama za koji je isključivo nadležno ovo ministarstvo iskazan je u iznosu 4.517.624,00 KM i u odnosu na planirana sredstva od 4.517.700,00 KM ostvaren je 99,99%. U strukturi ovih izdataka značajan dio čini naknada za uređenje zemljišta, koja iznosi 1.912.624,00 KM, naknada za legalizacije objekata po osnovu Zakona o dopunskim pravima boraca 600.000,00 KM i transfer neprofitnim organizacijama (Fond «Ikre») 450.000,00 KM.

Zakonom o dopunskim pravima boraca Kantona Sarajevo utvrđeno da Ministarstvo snosi dio ukupnih troškova uređenja građevinskog zemljišta i da je osnov za obračun 20% prosječne konačne građevinske cijene iz prethodne godine m² korisne stambene površine na području općine i to do 20 m² po svakom članu porodičnog domaćinstva, a najviše do 100 m² neto građevinske površine objekta - stana. Na ime ovih naknada isplaćeno je 1.912.624,33 KM, od čega se na uređenje građevinskog zemljišta odnosi 1.698.215,73 KM, a na troškove naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište i troškove po osnovu pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta 214.408,00 KM. Prezentirana dokumentacija na osnovu koje su doznačena sredstva za uređenje građevinskog zemljišta su Rješenja Općine Centar Sarajevo o obavezi uplate u iznosu od: 307.965,24 KM za izgradnju stambeno poslovnog objekta lamele «C» površine 1.188,00 m², 739.323,96 KM za izgradnju objekata «B» površine 2.852,00 M² i 650.926,53 KM za izgradnju objekta tipa «A»

površine 2.511,00 m² iz kojih se ne može vidjeti da je Ministarstvo prethodno utvrdilo sa izvođačem radova za koju površinu stambenog prostora snosi dio troškova uređenja građevinskog zemljišta, odnosno za koju površinu individualnog stambenog prostora za boračku populaciju.

Zakonom o građevinskom zemljištu Federacije BiH uređena je obaveza da troškove uređenja građevinskog zemljišta snosi investitor građevine i visina naknade utvrđuje se rješenjem o urbanističkoj saglasnosti. Navedene uplate su izvršene po naprijed navedenim rješenjima, a urbanistička saglasnost za izgradnju stambeno poslovnih objekata izdata je u 2005. godini, kada se po pravilu morala i uplatiti ova naknada.

U strukturi troška od 1.912.624,33 KM su i troškovi naknade po osnovu pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta u iznosu 214.408,00 KM. Ova sredstva su doznačena Fondu za izgradnju Kantona Sarajevo. Zakonom o dopunskim pravima boraca – branitelja Bosne i Hercegovine uređeno je oslobađanje obaveze plaćanja naknade za pogodnosti i naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe i to neto građevinske površine do 200 m² i naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište do 400 m² za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe i to kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje. Navedeno ukazuje da su ovi troškovi plaćeni za izgradnju objekata individualnog stanovanja koji se realizira putem Fonda Kantona Sarajevo, odnosno da su u pitanju objekti za kolektivno stanovanje, a zakonom je uređeno oslobađanje navedenih troškova u slučajevima izgradnje porodične stambene zgrade za vlastite potrebe kao smo naprijed naveli, a ne kada je u pitanju realizacija izgradnje stanova, odnosno kolektivna izgradnja putem Fonda Kantona.

Za legalizaciju objekata i drugih izvedenih radova u prostoru bez odobrenja za građenje iskazan je od 600.000,00 KM i u odnosu na plan ostvaren je sa 100%. Ova sredstva su doznačena za pripadnike boračke populacije za plaćanje troškova legalizacije bespravno sagrađenih stambenih objekata. Sredstva su raspoređena po općinama u visinama od 12.000,00 KM do 120.000,00 KM. Zaključkom Vlade na osnovu koga su sredstva doznačena utvrđeno je da općine dostave izvještaje o utrošku ovih sredstava, što do vremena obavljanja revizije od strane svih općina nije učinjeno.

Potrebno je preispitati visinu i osnov isplaćenih izdataka za uređenje građevinskog zemljišta i poduzeti odgovarajuće mjere po istom

Troškove po osnovu naknada za uređenje građevinskog zemljišta obračunavati i plaćati u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca – branitelja Bosne i Hercegovine, kao i naknade za pogodnosti građevinskog zemljišta i naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište obračunavati i dodjeljivati u skladu sa odredbama navedenog zakona.

Potrebno je da nadležni općinski organi sačine evidenciju izdatih rješenja o legalizaciji bespravno izgrađenih objekata sa iznosom priznatog troška, u cilju potvrđivanja namjenskog utroška doznačenih sredstava.

4.4.2.2. Tekući transferi - Ministarstvo prometa i komunikacija

Tekući transferi ovoga ministarstva iskazani su iznosu 16.964.210,63 KM i najveći dio istih odnosi se na subvencioniranje KJKP «Gras» Sarajevo (16.516.313,80 KM), zatim transfere neprofitnim organizacijama 346.948,13 KM i drugim nivoima vlasti (drugim kantonima) 100.000,00 KM.

Subvencije KJKP «Gras» Sarajevo odnose se na subvencioniranje prevoza penzionera 6.491.313,80 KM i redovna subvencija (tekuće poslovanje preduzeća) 9.999.999,98 KM.

Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo regulisano je da će Vlada Kantona utvrditi standarde i usklađivati kvalitet i nivo komunalnih usluga u skladu sa visinom cijene davaoca usluga. Visina cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac na temelju detaljne kalkulacije. Cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškove nabavke stalnih sredstava davaoca komunalne usluge. Sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti između ostalog obezbjeđuju se i iz Budžeta Kantona samo izuzetno u slučajevima kada je cijena komunalne usluge utvrđena u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja i kada zbog nedostatka sredstava postoji opasnost od prekida redovnog obavljanja komunalnih djelatnosti. Prema navedenim zakonskim odredbama, a obzirom da, niti u planiranju, niti u izvještavanju i praćenju namjenskog korištenja doznačenih budžetskih sredstava, nismo se mogli uvjeriti da li stvarno subvencioniranje tekućeg poslovanja

(redovno subvencioniranje) u stvari predstavlja pokriće do stvarne cijene koštanja. Također prema navedenom nisu utvrđeni segmenti koje ovo subvencioniranje pokriva.

Od strane Ministarstva ne postoji suštinska kontrola i praćenje namjenske potrošnje doznačenih budžetskih sredstava, koja bi se po potrebi sastojala od neposrednog uvida u dokumentaciju, odnosno dostavljene izvještaje u preduzeću. Primjera radi navodimo participaciju na ime prijevoza penzionera. Sredstva se doznačavaju na bazi ispostavljenih mjesečnih faktura «Gras-a», bez prethodno provedene kontrole broja prodatih mjesečnih penzionerskih karata. Kada je u pitanju utrošak sredstava za tekuće poslovanje nadzor i kontrola se svode na to da se uz izvještaje dostavljaju kopije faktura o nabavci energenata, što ne obezbjeđuje cjelovit uvid u način potrošnje.

Sa ove pozicije na ime održavanja semafora i troškova električne energije utrošeno je 565.639,34 KM. Rješenjem Ministra ministarstva 05.01.2005. godine formirana je Komisija za nadzor poslova za održavanje semafora i kontrolu punktova-prostora na kojima se nalaze semafori, sa zadatkom da izvrše nadzor i kontrolu i da o istom ministru kvartalno pismeno izvještavaju. Prema prezentiranim zapisnicima Komisije ne možemo potvrditi da ovakav način kontrole predstavlja stvarnu i suštinsku kontrolu, jer se i dalje uz troškove električne energije plaćaju i troškovi kamata. Bez obzira što je na navedeno ukazivano i u prethodnim revizorskim izvještajima isto, se ponavlja iz godine u godinu i neosnovano i neopravdano povećava izdatke na ovoj poziciji.

Potrebno je da Ministarstvo prometa i komunikacija kod tekućih transfera, a koji se posebno odnose na subvencioniranje obezbjedi sve potrebne uslove za planiranje, realizaciju, kontrolu i nadzor nad utroškom istih.

Potrebno je da Ministarstvo prometa i komunikacija osigura stvarnu kontrolu održavanja semafora i utroška električne energije na svim punktovima i prostorima na kojima se nalaze semafori na području Kantona Sarajevo.

4.4.2.3. Tekući transferi - Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša

Tekući transferi na poziciji ovoga ministarstva iskazani su u iznosu od 45.828.622,84 KM što je u odnosu na prošlu godinu više za 56,32% ili 16.509.699,42 KM. Od navedenih sredstava na «redovno» subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća odnosi se 43.773.148,25 KM, transfere neprofitnim organizacijama 1.765.474,59 KM i održavanje vodovoda u općini Trnovo 290.000,00 KM.

Kada je u pitanju subvencioniranje redovne djelatnosti kantonalnih javnih komunalnih preduzeća («Toplane», «Rad», «Park», «Pokop», «Vodovod i kanalizacija», «Vodovod» Ilijaš, i «Komunalac» Hadžići) u odnosu na prethodnu godinu nije se bitno ništa promijenilo, jedino je, kao što je naprijed naznačeno došlo do znatnog povećanja ovoga vida izdvajanja, a koje se u najvećem odnosi na ublažavanje posljedica PDV-a na likvidnost preduzeća komunalne privrede koja se bave pružanjem usluga individualne komunalne potrošnje u iznosu od 4.426.953,00 KM i pokrivanje razlike između nabavne i distributivne cijene prirodnog gasa u prvom kvartalu 2006. godine u iznosu od 10.000.500,00 KM. U toku 2006. godine znatno su povećana izdvajana za utrošak električne energije za javnu rasvjetu koja su iskazana 4.800.000,00 KM i u odnosu na prošlu godinu veća su za 1.600.000,00 KM ili 50%, a plaćanje utroška je vršeno preko Zavoda za izgradnju kantona Sarajevo. Na ime održavanja javne rasvjete utrošeno je 2.400.000,00 KM. Nadzor, potrošnju i kontrolu potrošnje električne energije, kao i ugovaranje usluga i radova održavanja javne rasvjete resorno ministarstvo je prenijelo na Zavod. Navedena sredstva su uplaćena Zavodu bez utvrđene dinamike doznake istih. Primjera radi navodimo da je u toku 2006. godine preko Zavoda za ovu vrstu troškova ukupno realizovano 7.200.000,00 KM i da su sredstva uplaćivana u tranšama za koju ne postoji nikakva relevantna podloga, što dovodi u pitanje opravdanost plaćanja, a sredstva su uplaćena u svega pet tranši u toku godine (prva tranša od 500.000,00 KM uplaćena je 13.03.2006. godine; druga u 1.798.538,30 KM 14.03.2006. godine; treća od 401.461,70 KM 04.05.2006. godine; četvrta od 2.600.000,00 KM 08.09.2006. godine i peta od 1.900.000,00 KM 12.09.2006. godine. Ujedno naglašavamo da je «Elektrodistribucija» uz utrošak električne energije istovremeno fakturisala i kamate za kašnjenje plaćanja, što potvrđuje da je ovakav način nadzora nad namjenskim trošenjem ovih sredstava nije adekvatan.

U cilju utvrđivanja cijena komunalnih usluga, Vlada Kantona je Rješenjem od 29.12.2005. godine obrazovala Komisiju, čiji zadatak je da u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim uslugama, a na osnovu prijedloga davaoca komunalne usluge utvrdi validnost kalkulacije i pripremi konačan prijedlog

visine cijena komunalnih usluga. Prema obrazloženju nadležnih, prijedlog Komisija o visini cijena komunalnih usluga individualne komunalne potrošnje dostavljen je Vladi Kantona, međutim konačan dokument po istom nije usvojen.

Na ime transfera neprofitnim organizacijama iskazani su troškovi po raznim osnovama (izrada prostorno planske dokumentacije, upravljanje proglašenim spomenicima (parkovima) prirode na području kantona, implementacija strategije upravljanja industrijskim i specijalnim otpadom, doznaka sredstva KJKP «Rad» za sanaciju udarnih rupa na području općine Ilidža, kao i ostali programi). Za izradu prostorno planske dokumentacije uplaćeno je Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa 606.000,00 KM kao vlastito učešće od 20% za implementaciju Supsidijarnog finansijskog sporazuma za realizaciju Projekta urbane infrastrukture (kredit svjetske banke). Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su doznačena sredstva utrošena za predviđene namjene.

Na poziciji «ostalnih programa» koji je iskazan u iznosu od 461.525,00 KM evidentirani su iznosi za razna plaćanja od kojih su značajnija ona koja se odnose na: sredstva doznačena općini Novi Grad za rekonstrukciju i opremanje sportske dvorane Mojnilo, doznake udruženjima građana, pomoći različitim institucijama, učešće Kantona u finansiranju realizacije projekta izrade studije koja će da definiše aktivnosti, programe i sredstva za iskorištavanje prirodnih izvorišta voda na području Sarajevske makro regije, a u realizaciji SERDA-e i sl. Na ime upravljanja spomenikom prirode «Skakavac» i zaštićenim pejzažom «Bijembare» utrošeno je 256.000,00 KM. Od strane «Sarajevo-šume» doo, kojim je povjereno upravljanje ovim zaštićenim područjima dostavljeni su izvještaji o utrošku doznačenih sredstva. Uz navedene izvještaje dostavljene su kopije svih faktura o nabavci roba i usluga, čak i kopije komunalnih usluga (utrošak telefona, struje, vode, naknade za odvoz smeća i sl.). Smatramo da ovakav način izvještavanja ne daje nikakvu garanciju da su doznačena sredstva i namjenski utrošena, kopija fakture znači da je trošak napravljen, ali da li trebao biti u tom iznosu, (primjera radi troškovi telefona i mobilnih telefona). Da bi imalo nadzor nad namjenskim trošenjem sredstva Ministarstvo mora imati uvid u način trošenja, izvršiti analizu istog i poduzeti odgovarajuće mjere. U skladu sa preporukama prethodnih revizorskih izvještaja (obzirom da za doznake ovih sredstva nisu utvrđeni kriteriji), Vlada Kantona je na prijedlog Ministarstva 13.04.2006. godine donijela Odluku o kriterijima za korištenje sredstava sa pozicije «Ostali programi» u Budžetu kantona Sarajevo – razdio Ministarstva prostornog uređenje i zaštite okoliša. Uvidom u način dodjele ovih sredstava, kao i dodijeljene iznose i realizaciju istih, nismo se mogli uvjeriti da je postupljeno u skladu sa navedenom odlukom.

Potrebno je subvencioniranje javnim preduzećima uskladiti sa važećom zakonskom regulativom, kojom je uređena oblast komunalne djelatnosti i osigurati potpun nadzor nad namjenskim trošenjem doznačenih budžetskih sredstava po svim vidovima potrošnje za koje je nadležno ovo ministarstvo.

4.4.2.4. Tekući transferi - Ministarstvo privrede

Tekući transferi za koje je nadležno Ministarstvo privrede iskazani su u iznosu 9.381.301,17 KM, što je u odnosu na prošlu godinu manje za 3,94%. Od navedenih sredstva na Ministarstvo se odnosi 4.954.029,31 KM, a na Kantonalnu upravu za šumarstvo 4.427.272,00 KM (sredstva doznačene JP «Sarajevo šume»). U odnosu na prethodnu godinu došlo je do povećanja izdvajanja za Veterinarsku stanicu, dok su izdvajanja za poticaj razvoja poljoprivrede i stočarstva smanjena čak za 47%. Također su smanjena i izdvajanja za zaštitu vodotoka Kantona Sarajevo, kao i projekti vodosnabdijevanja. Na ime poticaja razvoja turizma i trgovine utrošeno je 343.600,00 KM. Za pretvaranje nepoljoprivrednog zemljišta u poljoprivredne svrhe utrošeno je svega 55.998,00 KM, dok su u 2006. godini naknade po ovom osnovu naplaćene u iznosu od 1.318.569,50 KM i iste nisu utrošene u toku 2006. godine i evidentirane su na razgraničenim prihodima (unaprijed naplaćeni namjenski prihodi). **Napominjemo, da je Zakonom o budžetima u FBiH jasno utvrđeno da su «Nadležna ministarstva i drugi budžetski korisnici odgovorni za potpuno i pravovremeno prikupljanje i uplaćivanje vlastitih prihoda i naknada na JRT. Također isti su odgovorni za zakonitost, svrsishodnost, efikasnost i ekonomičnost raspolaganja budžetskim sredstvima».**

Na poziciji podsticaja razvoja turizma iskazani su i izdaci koji su realizovani na osnovu Sporazuma o finansiranju izrade Poslovnog plana (Biznis plana) za područje Igmana i Bjelašnice koji je zaključen 14.03.2006. godine i kojem je osim šest učesnika po Sporazumu zaključenom 16.05.2005. godine pristupila i Sarajevska regionalna razvojna agencija «SERDA», koja je obzirom da nije učestvovala u

finansiranju po prvom sporazumu dužna obezbijediti 80.000,00 KM ili 8,39% ukupnih sredstava potrebnih za finansiranje ovog Poslovnog plana. U toku 2005. godine na ime ovih sredstva uplaćeno je Turističkoj Zajednici kantona Sarajevo iznos od 228.667,14 KM, a u 2006. godini 104.733,57 KM, što iznosi 333.400,71 KM i čini 34,99%. Obzirom da ostale članice sporazuma nisu izmirile svoje obaveze realizacija Poslovnog plana nije završena u revidiranoj godini.

U okviru posticaja turizma uplaćena su i sredstva za sufinansiranje različitih projekata SERDA-e, udruženja građana i određenih manifestacija. Prema prezentiranoj dokumentaciji je konstatovano da dio istih nije završen u ugovorenim rokovima, te se iz tog razloga ne može ocijeniti opravdanost sufinansiranja.

Programom rada ministarstva privrede za 2006. godinu utvrđeno je da se do septembra 2006. godine za Vladu kantona izradi informacija o stanju u oblasti turizma na području Kantona sa prijedlogom mjera za njihovo unaprjeđenje. Navedena informacija bi bila podloga za izradu projekata i studija za unaprjeđenje oblasti turizma, što nije urađeno.

Potrebno je za svaki projekat izrade studija, koji se sufinansira prethodno procjeniti opravdanost istog, a za realizovane projekte sačiniti analizu, kao i ocjenu rezultata koji su postignuti realizacijom projekta i poduzete adekvatne mjere i aktivnosti po istom.

4.4.2.5. Tekući transferi - Ministarstvo finansija

Ukupno iskazani tekući transferi u Ministarstvu finansija iznose 5.210.721,39 KM i isti su u odnosu na prošlu godinu veći za 12,12%. Navedeni izdaci najvećim dijelom se odnose na plaćene obaveze po osnovu PIO/MIO 20% iz sredstva privatizacije (749.000,00 KM); finansiranje aktivnosti Sarajevske regionalne agencije «Serda» (1.275.900,00 KM), transfere udruženjima (233.600,00 KM); povrat više i pogrešno uplaćenih poreza (2.750.736,39 KM) i sredstva za projekte mladih (108.485,00 KM).

Na ime obaveza po kreditima i kamatama utrošeno je 2.031.512,24 KM, od čega se na otplate odnosi 1.232.807,46 KM, a na kamate 798.704,78 KM. Ovi izdaci su 3,2 puta viši u odnosu na prošlu godinu, ili 1.397.276,00 KM, a razlog povećanog izdvajanja istih je preuzimanje dospjelih, a neizmirenih obaveza po kreditu Saudijskog fonda za razvoj iz 1999. godine za sektor obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

Povrat više uplaćenih poreza najvećim dijelom se odnosi na povrat više uplaćenog poreza na dobit iz ranijih godina prema Fabrici duhana Sarajevo u iznosu od 1.500.000,00 KM; Zavodu za platni promet Sarajevo 500.000,00 KM i Bramac Krovni sistemi 140.000,00 KM. Treba naglasiti da su pristigle obaveze na ime povrata više uplaćenog poreza na dobit u 2006. godini znatno veće (10.199.968,21 KM) i iskazane su na poziciji razgraničenih rashoda prema potpisanim protokolima čije izmirenje je planirano u Budžetu 2007. godine.

Finansiranje aktivnosti doo Sarajevska regionalna agencija – SERDA izvršeno je po Odluci o produženju finansiranja aktivnosti SERDA-e za 2006. godinu koju je Skupština kantona donijela 05.12.2005. godine i po kojoj sredstva za finansiranje iste iznose kao i prethodnih godina. Istog dana od strane Skupštine Kantona je donesena i druga Odluka o produženju finansiranja aktivnosti SERDA-e za period 2007., 2008., 2009. i 2010. godina. Prema navedenoj Odluci Kanton Sarajevo, kao jedan od osnivača Društva je obavezan da u prethodno navedenom periodu izdvaja svake godine do 0,25% svoga Budžeta.

U toku revizije prezentiran je Izvještaj o poslovanju «Serda» doo Sarajevo za 2006. godinu, sa Zaključkom Vlade Kantona o usvajanju istog i prijedlogom da navedeni izvještaj usvoji i Skupština Kantona. Uz prezentirani Izvještaj priloženi su i Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2006. godinu komercijalne revizije i Izvještaj o reviziji godišnjeg obračuna Serda- e Odbora za reviziju. Ni jedan ni drugi izvještaj nisu dali mišljenje o efikasnosti utroška doznačenih budžetskih sredstava, kao niti namjenskog trošenja istih. Obzirom na podatke iznesene u izvještaju, odnosno troškove koji se odnose na troškove primanja zaposlenih i troškove zakupnine, kao i ostale razne troškove poslovanja, a da po istim nisu izvršene nikakve analize smatramo da ipak na ovakav način nije osiguran adekvatna nadzor nad namjenskim trošenjem budžetskih sredstava. (Na ime primanja zaposlenih za 2006. godinu utrošeno je 447.639,00 KM¹).

---

¹ Podatak nije revidiran, uzet iz Izvještaja «Serda» za 2006. godinu. U navedenom Izvještaju, zaključno sa 31.12.2006. godine bilo je uposlano osam radnika na neodređeno vrijeme. Zbog potrebe realizacije projekata na osnovu ugovora na neodređeno vrijeme i ugovora o djelu angažovano je 40 radnika.

Na ime zakupnine u toku 2006. godine utrošeno je 262.548,00 KM (zakupnina radnih kancelarija 73.008,00 KM i zakupnina kancelarija za projekt poslovnog inkubatora 189.500,00KM). Također naglašavamo da je između ostalog djelatnost ovog društva i finansijsko posredovanje, promet i upravljanje nekretninama uz naplatu i po ugovoru, iznajmljivanje kancelarijskih mašina i opreme uključujući i računare, pružanje savjeta o računarskoj opremi i ponuda programske opreme, arhitektonska i inženjering djelatnost i tehničko savjetovanje i sekretarske i prevodilačke usluge, a ista se finansira iz budžetskih sredstava i istovremeno pokriva ostvaren gubitak iz operativne djelatnosti za 2006. godinu u iznosu od 661.171,00 KM.

Naglašavamo da je provedenom revizijom uočeno da se i pored redovnog finansiranja aktivnosti SERDA-e iz sredstava od kantonalnog Budžeta sa razdjela Ministarstva finansija, finansiranje iste vrši i sa pozicija drugih ministarstava primjera radi u sufinansiranju studija po različitim projektnim zadacima čiji je inicijator «Serda». Nisu prezentirani izvještaji koji bi ukazali na aktivnosti i mjere koje su poduzete nakon izrade studija koje su sufinansirane, kao i na rezultate koji su postignuti takvim sufinansiranjem.

Potrebno je izvršiti analizu poslovanja Sarajevska regionalna agencija – «Serda» i po istom poduzeti adekvatne mjere.

Potrebno je da ovo ministarstvo obezbjedi adekvatan nadzor kod tekućih transfera i da evidentira obaveze koje su rezultat povrata više ili pogrešno uplaćenih sredstava i da ista planira.

4.4.2.6. Tekući transferi - Ministarstvo zdravstva

Sa pozicije ovoga ministarstva utrošeno je 3.027.179,07 KM i navedeni troškovi najvećim dijelom se odnose na plaćanje po odluci o proširenom obimu prava ratnih vojnih invalida (1,221,964,00 KM), nabavka lijeka metadona i skrining testova (300.000,00 KM), provođenja programa obavezne systemske deratizacije (250.000,00 KM), sufinansiranje razvoja obiteljske medicine (200.000,00 KM) kao i sufinansiranje ostalih programa (preventivne zdravstvene zaštite, provođenje programa prevencije narkomanije, alkoholizma i dr. ovisnosti, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, usluge mrtvozorstva, uzorkovanje lijekova, program zdravog grada i zdrave zajednice, izrada terapijskih vodiča, transferi udruženjima i sl.).

Sredstva proširenog obima prava ratnih vojnih invalida su nastala na osnovu primjene Odluke o proširenom obimu prava na korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo koju je donijela Skupština Kantona Sarajevo i kojom je regulisano da se ovo pravo ostvaruje na lični zahtjev koji se podnosi Ministarstvu zdravstva, a koje na temelju službene evidencije koju vodi o ratnim vojnim invalidima, cijeni opravdanost zahtjeva s aspekta roka korištenja ortopedskog pomagala. U toku revizije prezentirana je evidencija uspostavljena u ministarstvu na osnovu dokumentacije prema zahtjevima tražioca ortopedskih pomagala (ista nije usaglašavana sa ostalim ministarstvima kod kojih korisnici mogu ostvariti isto ili slično pravo). Sredstva potrebna za pokriće troškova za zadovoljenje proširenog obima prava ratnih vojnih invalida obezbjeđuju se iz Budžeta kantona. Prošireni obim prava na korištenje ortopedskih pomagala regulisan je Zakonom o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH. Obzirom da u drugostepenom upravnom postupku o pravima iz ovog zakona, kao i nadzor nad provođenjem istog, obavlja Ministarstvo za boračka pitanja, isti bi trebao biti nadležan i za rješavanje obaveza po osnovu proširenog obima prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo. Skupštinskom odlukom nametnuta je obaveza finansiranja izdataka iz sredstava koja se ostvaruju po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i obzirom da Ministarstvo zdravstva pokriva razliku iznosa utvrđenog Uredbom o obimu prava osiguranih lica na korištenje ortopedskih pomagala, endoproteza, stomatološko – protetske pomoći i stomatološko protetskih nadomjestaka i navedene Skupštinske Odluke ne može se tačno utvrditi, odnosno planirati učešće ovih izdataka Ministarstva zdravstva, jer je u 2006. godini po ovom osnovu ostalo stvorenih, a nerealizovanih obaveza 237.993,84 KM. **Napominjemo, da je Zakonom o budžetima u FBiH jasno utvrđeno da «Budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uslovi».**

Uvidom u dokumentaciju vezanu za ostale programe koji se finansiraju u vidu tekućih transfera nismo se mogli uvjeriti da je od strane ovog ministarstva obezbjeđen adekvatan nadzor, jer izvještaji o utrošku doznačenih sredstava koje korisnici dostavljaju su ipak izvještaji koje su oni sačinili bez stvarnog uvida ministarstva kao nadležnog organa za nadzor namjenskog trošenja doznačenih sredstava.

Potrebno je od strane Ministarstva zdravstva obezbjediti potreban nadzor i kontrolu doznačenih sredstava za tekuće transfere.

4.4.2.7. Tekući transferi - Ministarstvo obrazovanja i nauke

Na ime tekućih transfera na ovom ministarstvu iskazan je iznos 54.878.055,40 KM, od čega je se najveći dio odnosi na transfer ustanovama visokog obrazovanja (43.444.620,00 KM), ustanovama nauke (2.700.000,00 KM), program nauke i kongres naučne dijaspore (1.714.893,00 KM), predškolsko obrazovanje (1.000.000,00 KM), i transferi pojedincima (stipendije, troškovi prevoza, zdravstvenog osiguranja i jednokratne pomoći 2.447.442,00 KM). Ostatak sredstva odnosi se na sredstva koja su utrošena po raznim programima i projektima za koje je nadležno ovo ministarstvo, a to su: izdaci za Studentski centar, izdaci za Rektorat Univerziteta u Sarajevu, programi postavke muzeja za nastavne i vannastvane aktivnosti za osnovno i srednje obrazovanje, davanja udruženjima i drugi razni programi. Izvještaj savjeta za nauku za 2006. godinu nije prezentiran, sa obrazloženjem da nije završena školska godina.

Troškovi naučno-istraživačke djelatnosti raspoređeni su na osnovu Programa naučnoistraživačke djelatnosti Kantona Sarajevo za period 2005.-2009. godina, po kojem je Savjet za nauku zadužen da raspiše konkurs za finansiranje razvoja naučnog kadra – tehničku obradu i izradu magistarskih i doktorskih disertacija, kao i da izvrši izbor kandidata. U okviru naučno-istraživačkih projekata isplaćena je i naknada članovima Savjeta za nauku Kantona Sarajevo. Naknada članovima Savjeta nije usklađena sa Odlukom o načinu obrazovanja i visini naknada za rad stručnih komisija, savjeta i drugih radnih tijela koja obrazuje Vlada kantona Sarajevo i rukovodioci kantonalnih organa državne uprave u dijelu koji se odnosi na rok za koji je Savjet formiran, način formiranja, visinu naknade, rok završetka posla i obaveze podnošenja izvještaja o izvršenom radu. Kada je u pitanju namjensko trošenje transfera koji se isplaćuju sa pozicije ovoga Ministarstva ne možemo se uvjeriti da je od strane istog u potpunosti obezbjeđen adekvatan nadzor i kontrola doznačenih sredstva, pogotovo ako se ima u vidu da po pojedinim projektima koji su doznačeni prije dvije godine nije dostavljen izvještaj.

Kada je u pitanju nadzor nad namjenskim trošenjem sredstva doznačenih ustanovama visokog obrazovanja za redovno poslovanje u vidu tekućih transfera, također ne postoji adekvatan nadzor.

Za troškove prevoza Ministarstvo obrazovanja i nauke je sa KJKP «Gras» Sarajevo zaključilo Ugovor kojim je regulisano da će provjeru potvrda na osnovu kojih se vrši fakturisanje usluga vršiti nadležni organ Kantona. Revizorskom timu nije prezentirano ko je nadležni organ Kantona za vršenje navedenih provjera, a također prema prezentiranim fakturama za plaćanje nismo se mogli uvjeriti da je izvršena i stvarna provjera broja učenika za koje je izvršeno subvencioniranje. Navedeno je konstatovano i prethodnim revizorskim izvještajima i prema usmenom obrazloženju nadležnih u toku 2007. godine po ovom su pokrenute određene aktivnosti.

Potrebno je da nadležno ministarstvo obezbjedi kontrolu i nadzor doznačenih tekućih transfera, sa posebnim osvrtom na naučno-istraživački rad i Ustanove visokog obrazovanje i da po istom poduzme odgovarajuće mjere.

4.4.3. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci iskazani su u iznosu od 85.901.894,00 KM i u odnosu na planirana sredstva manji su za 5,36 %, a u odnosu na prošlu godinu manji su za 10,31 % ili 9.878.292,00 KM. Za nabavku stalnih sredstava utrošeno je 17.733.202,00 KM ili 20,65 %, a za kapitalne transfere 68.168.692,00 KM ili 79,35 %.

U strukturi kapitalnih izdataka najveće učešće je Ministarstva prometa i komunikacija 25,19% (17.908.417,00 KM), Ministarstva stambenih poslova 18,35% (13.044.937,00 KM), Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 18,09% (12.857.798,00 KM), zatim Ministarstva za pitanje boraca 10,59% (7.524.679,00 KM) Ministarstva zdravstva sa 11,46% (8.145.829,00KM), Ministarstva privrede 6,12% (4.348.451,00 KM) i Ministarstva kulture i sporta 4,75% (3.374.984,00 KM).

Na ime kapitalnih transfera evidentiranih na poziciji Ministarstva prometa i komunikacija, najveći dio se odnosi na sredstva doznačena KJKP «Gras» Sarajevo u iznosu od 5.000.000,00 KM (remont i modernizacija tramvaja i trolejbusa, nabavka autobusa i podstanice Vrazova), zapadni prilaz gradu II etapa

(8.895.274,00 KM), saobraćajnica Ilidža-Sokolovići I faza (1.000.000,00 KM) i grant Direkciji za ceste (2.000.000,00 KM).

U okviru kapitalnih transfera za koje je nadležno ovo ministarstvo također su utrošena sredstva za održavanje vertikalne i horizontalne signalizacije, izgradnja autobuskih niša i stajališta, otvaranje novih parkirališta, semaforizacije novih raskrsnica, projekte i studije saobraćaja za područje Kantona i rekonstrukciju i sanaciju lokalnih puteva na Kantonu i dr.

Sa pozicije Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša na ime kapitalnih transfera doznačenih nižim nivoima ukupno je utrošeno 3.564.074,00 KM i to su sredstva koja se odnose na uglavnom za sufinansiranje rekonstrukcije ulica i rekonstrukcije vodovodne i kanalizacione mreže na području kantona, kao i projekt i izgradnja autohtonog bosanskog sela I faza. Obzirom da su sredstva doznačena nižim nivoima vlasti i da za namjensko trošenje doznačenih ovih sredstva nije obezbjeđen adekvatan nadzor, isto bi se riješilo donošenjem Zakona o pripadnosti prihoda na nivou Kantona. Sa ove pozicije izdataka na javnim komunalnim preduzećima za koja je nadležno ovo ministarstvo doznačeno je 6.199.456,00 KM, od kojih se najveći dio sredstva odnosi na KJKP «Pokop» (2.209.999,00 KM) i KJKP «Vodovod i kanalizacija» (2.684.742,00 KM).

Kada su u pitanju nadzor nad namjenskim trošenjem doznaka kapitalnih grantova za javna komunalna preduzeće situacija je identična kao i kod tekućih transfera. Od strane Vlade kantona nisu razmatrani izvještaji o poslovanju javnih komunalnih preduzeća, iz koji bi se mogla sagledati kapitalna ulaganja. Nisu usvojeni trogodišnji planovi, a čak nisu usvojeni ni izvještaji za 2005. godinu. Nije tačno definisano ono što bi se odnosilo na zajedničku komunalnu potrošnju. Na teret Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša u budžetu se planiraju i troše sredstva za koja se prema zakonskim odredbama ne može u potpunosti potvrditi da u nadležnosti ovoga ministarstva (primjera radi sredstva doznačena općinama).

Kapitalni transferi za koje je nadležno Ministarstvo stambenih poslova najvećim dijelom se odnose na: plaćanje obaveza po projektu «Odgođenog plaćanja» koji je započet u prethodnim godinama (4.861.312,00 KM), sredstva doznačena općinama za sanaciju oštećenih objekata korisnicima koji napuštaju privremeno zauzetu imovinu (1.150.000,00 KM) i izdatke za sanaciju ratnim dejstvima oštećenih krovova, fasada, liftova i hidrofleksa (4.982.110,00 KM).

Sredstva doznačena općinama za sanaciju ratom oštećenih stambenih jedinica za interno raseljene, na području Kantona Sarajevo utrošena su u skladu sa Protokolom potpisanim između Ministarstva stambenih poslova (1.150.000,00 KM), Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice (1.400.000,00 KM) i općina Kantona Sarajevo (620.000,00 KM). Općine su bile obavezne da organizuju i implementiraju cjelokupan projekt. Ministarstva su učestvovala u radu implementacionog tima delegirajući po jednog člana ispred ministarstava, bez prava odlučivanja istog. Prema prezentiranoj dokumentaciji i izvještajima općina, koji su različiti i neujednačeni ne može se potvrditi da su sredstva u potpunosti utrošena za namjene za koje su i doznačena i u periodu za koje su se trebala realizovati (Općina Novi Grad i Novo Sarajevo).

Kapitalni transferi iskazani na poziciji Ministarstva za boračka pitanja u odnosu na prošlu godinu veći su za 1.697.111,00 KM ili 28,70%.

U strukturi ovih transfera na ime kupovine stanova za RVI – paraplegičare i roditelje šehida i poginulih boraca odnosi se 3.563.279,00 KM, nosilaca najviših ratnih priznanja i policijske medalje za hrabrost 320.000,00 KM, RVI – 100% I grupe i djece bez oba roditelja 1.930.400,00 KM i adaptacija objekata za potrebe Organizacije porodica šehida i poginulih boraca Kantona Sarajevo Boračko jezero 100.000,00 KM. Sagledavajući troškove kupovine stanova za RVI – paraplegičare i roditelje šehida i poginulih boraca i troškove kupovine stanova RVI -100% I grupe i djece bez oba roditelja što ukupno iznosi 5.493.679,00 KM, prema prezentiranim predugovorima o udruživanju sredstava, koji su zaključeni između Fonda Kantona Sarajevo za izgradnju stanova (u daljem tekstu Fond), Ministarstva za boračka pitanja kantona Sarajevo i krajnjeg korisnika stana, tj. pripadnika navedenih kategorija, potvrđuju udruživanje sredstava za izgradnju u određenom iznosu Ministarstva i krajnjeg korisnika. Interesantne su odredbe ugovora koje krajnjem korisniku određuju rok isplate udruženog iznosa od 5 i 8 godina u određenim anuitetima i da će se po isplati zadnjeg anuiteta zaključiti ugovor po osnovu kojeg se može steći pravo vlasništva. Isti ugovori ne određuju Fondu rok za izgradnju stanova, što smatramo jednim od najbitnijih elemenata ugovora. Od uzetih uzoraka zaključenih predugovora o udruživanju sredstava nisu prezentirani ugovori zaključeni između krajnjeg korisnika i Fonda, koji bi činio osnov za stjecanje vlasništva nad stanom što je jedno od osnovnih prava

navedene kategorije boračke populacije. Naglasit ćemo da takve ugovore mogu zaključiti tek po otplati iznosa određenog navedenim predugovorima tj. po isteku roka od 5 i 8 godina. Postavlja se pitanje raspolaganja Fonda navedenim sredstvima, bez uređenja obaveze završetka objekta za navedeni iznos i pitanje roka odnosno vremena kada će boračka populacija doći u posjed stana, odnosno vlasništvo da su navedeni rokovi nerazumni cijenimo potrebnim istaći da resorno Ministarstvo snosi 95% ovih troškova, a krajnji korisnik 5% i obzirom da je većina sredstava uplaćena, nema osnova da krajnji korisnici u vlasništvo stana dolaze po isteku navedenih rokova i da nema osnova da Fond raspolaže uplaćenim sredstvima neograničeno ne ostavljajući mu obavezu, odnosno rok završetka objekata za doznačena sredstva.

Stvarna potreba za stambenim prostorom boračke populacije, odnosno zaključeni osnovni ugovori sa resornim ministarstvom i Fondom za navedenu populaciju koje po zakonu ostvaruju pravo na stan u vlasništvu ne postoje, odnosno nisu se ni utvrđivali, odnosno zaključivali, a isti bi trebali predstavljati osnov za kapitalna planiranja i osnov za iskazani trošak.

Uredba o uslovima i načinu izgradnje, kupovine i dodjele stana putem Fonda Kantona Sarajevo za izgradnju stanova za navedenu populaciju uredila je između ostalog da se uz zahtjev prilaže i dokaz da potencijalni vlasnici stana nisu vlasnici niti suvlasnici nekretnina na području BiH kao ni članovi njihovih porodičnih domaćinstava. Prema prezentiranoj dokumentaciji ovaj dokaz je potvrđivan potvrdom izdatom samo od općine na čijem području su imali prebivalište, (za ostala područja BiH takvi dokazi nisu pratili ostvarenje ovog prava). Prema navedenom pravo na stan u vlasništvo ostvarivali su i krajnji korisnici koji nemaju status navedenih grupa odnosno nisu mogli stambeno pitanje da riješe kupovinom stana u vlasništvo zbog neispunjavanja osnovnih uslova u pogledu invalidnosti i uslova prebivališta.

Kapitalni transferi za koje je nadležno Ministarstvo kulture i sporta u oblasti kulture iskazani su 2.009.260,00 KM i oblasti sporta 900.000,00 KM. Na ime ugradnje parketa u dvoranama 1, 2 i 3 Centru «Skenderija» doo 16.03.2006. uplaćeno je 300.000,00 KM. Prema dostavljenom izvještaju sredstva nisu realizovana i ista neće biti realizovana do kraja sportske sezone 2006/2007. godine, odnosno do jula 2007. godine.

Zaključenim ugovorima urediti osnovna prava i obaveze ugovorenih strana sa svim bitnim elementima ugovora u skladu sa zakonskim propisima i rješavanje stambenih pitanja po osnovu prava na stan u vlasništvo rješavati u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca - branitelja Bosne i Hercegovine i Uredbom o uslovima i načinu izgradnje, kupovine i dodjele stana putem fonda kantona Sarajevo za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratnih vojnih invalida.

Kapitalni transferi koji su teretili poziciju Ministarstva zdravstva najvećim dijelom odnose se na izdatke za izgradnju i rekonstrukciju zdravstvenih ustanova, izgradnju i nabavku opreme u zdravstvenim ustanovama, i zavodima na području Kantona, izgradnju terapijske zajednice, od čega najveći dio sredstva odnosi na rekonstrukciju i sanaciju porodilišta Jezero (1.197.242,00 KM), izgradnju centralnog medicinskog bloka Kardiohirurgije (1.600.000,00 KM) i izgradnju terapijske zajednice (699.801,00 KM).

Ministarstvo privrede na ime kapitalnih transfera najveći dio je utrošilo za rekonstrukciju i adaptaciju «Doma mladih» (2.700.000,00 KM) i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i infrastrukturno uređenje industrijskih zona (1.498.901,00 KM).

Ministarstvo kulture i sporta kapitalne transfere najvećim dijelom je utrošilo za rekonstrukciju objekata Vile Herman (Muzej Sarajeva), Bosanskog kulturnog centra i prostora SARTR-a, za ustanove iz oblasti kulture i uređenje sportskih dvorana i sanaciju bazena na fakultetu sporta za ustanove iz oblasti sporta.

Da se od stane svih ministarstva u svim segmentima obezbijedi adekvatna kontrola i nadzor nad namjenskim trošenjem kapitalnih transfera u skladu sa važećom regulativom (Zakoni i podzakonski akti).

4. 3. Postupanje po Zakon o javnim nabavkama u BiH

Na ime nabavke, transporta i isporuke građevinskog materijala za sanaciju, rekonstrukciju i adaptaciju stambenih jedinica korisnika boračke populacije utrošeno je ukupno 2.864.000,00 KM. Sredstva su utrošena po Ugovoru koji je Ministarstvo za boračka pitanja zaključilo sa Penny Plus d.o.o. Sarajevo. U provedenom postupku odabira ponuđača ugovor je dodijeljen, a da navedeni ponuđač nije ispunjavao formalno, pravne uslove tražene obavještenjem tj. nije priložio dokaz o neizmirenim obavezama po osnovu plaćanja poreza,

odnosno priložio Uvjerenje od Porezne uprave Ispostava Ilidža da se kod Komisije za porezne prekršaje ne vodi postupak zbog neplaćenih javnih prihoda, a takva dokument se nije ni tražio, odnosno tražilo se da nema neizmirenih obaveza po osnovu poreza u skladu sa relevantnim zakonskim propisima. Odabrani ponuđač svoju registraciju, odnosno izvod iz sudskog registra je dokazao navedenom dokumentacijom iz 2000 i 2003. godine, a propis uređuje da ovi dokumenti ne mogu biti stariji od 3 mjeseca. Obzirom da navedeni ponuđač nije ispunjavao uslove iz obavještenja zahtjev istog je trebao biti odbijen. I drugi ponuđač HM Company d.o.o. Maglaj nije ispunjavao uslove iz obavještenja, odnosno nije dostavio dokaze o izmirenim porezima, tako da je prijava i ovog ponuđača bila nepotpuna i istom se trebalo ograničiti učešće u postupku javne nabavke. S obzirom da je za izbor ponuđača broj prihvatljivi ponuda je bio manji od tri i nije osigurao stvarnu konkurenciju pokrenuti postupak je trebalo okončati, odnosno izvršiti obnovu postupka.

Izbor ponuđača za rekonstrukcija dionice Marindvor – Vijećnica – Marindvor za koju je utrošeno 2.976.747,99 KM, potvrđuje da je odabran ponuđač Sarajevoputevi d.d. Sarajevo, iako nije ispunjavao tražene uslove iz obavještenja, odnosno nije osiguro izvod iz sudskog registra ili ekvivalentni dokument ne stariji od tri mjeseca (Prezentiran je Izvod iz sudskog registra od 11.07.2005. godine). Zaključenjem ugovora na navedenu vrijednost ne može se potvrditi da je ugovoreni organ osigurao najefikasniji način korištenja javnih sredstava.

Izvršeno je ugovaranje određenih usluga (računovodstvene, ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima) za koje nisu provedene procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, što dovodi u pitanje namjensko trošenje budžetskih sredstva i opravdanost visine iskazanih rashoda. U cilju smanjenja izdataka po osnovu provođenja postupka javnih nabavki za ovakve vrste izdataka trebali biste pristupiti zajedničkim nabavkama u skladu sa navedenim Zakonom i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH.

Radi osiguranja najefikasnijeg načina korištenja javnih sredstava Zakonom o javnim nabavkama BiH uređena je obaveza ugovorenog organa na poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.

Potrebno je da se prilikom nabavke roba, obavljanje usluga i ustupanje radova primjenjuje u potpunosti Zakon o javnim nabavkama u BiH.

4.5. Stanje imovine potraživanja i obaveza na dan 31.12.2006. godine

Revizijom finansijskih izvještaja budžeta Kantona Sarajevo utvrđeno je da se nije u potpunosti postupilo u skladu sa važećim zakonskim propisima i podzakonskim aktima u dijelu koji se odnosi na popis imovine, potraživanja i obaveza budžeta i budžetskih korisnika. I dalje ostaje problem evidencije imovine Kantona, što uzrokuje da se ne može potvrditi da iskazano stanje i predstavlja imovinu Kantona i da je ukupna imovina uključena u popis. U skladu sa Zaključkom Vlade od 23.02.2007. godine ponovo je pokrenuto pitanje imovine i evidentiranje vrijednosti iste. Komisije za popis kod svih budžetskih korisnika (Ministarstvo prometa i komunikacija) redovnim popisom obaveza i potraživanja, obaveze stvorene do kraja budžetske godine, nisu obuhvatile, tako da i Izvještaj Centralne popisne komisije ne odražava stvarno stanje obaveza i potraživanja, a što u krajnjem upućuje na realnost iskazanih pozicija bilansa stanja, tako da se reviozorski tim nije mogao uvjeriti da se u ovom slučaju postupilo u skladu sa zakonskim propisima.

Na osnovu Zaključa Vlade Kantona od 27.02.2006. godine na poziciji osnivačkih ulaganja evidentiran je iznos od 1.863.838,00 KM i isti se odnosi na uložena sredstva u projekt «Terme Čatež» Ilidža. Za navedeno ulaganje prezentirana je sljedeća dokumentacija:

- Odluka Skupštine Kantona od 01.10.2001. godine o zaključivanju Ugovora o osnivanju DOO «Terme Čatež» «Ilidža Društvo za ugostiteljstvo i turizam između Kantona Sarajevo i «Terme Čatež» Republika Slovenija. Navedenom odlukom je dato ovlaštenje Predsjedniku Kantona da potpiše Ugovor o osnivanju. Ovoj Odluci je prethodio niz aktivnosti. Naime PD «Butmir» vlasnik zemljišta koje je bilo predmet prodaje imalo je obavezu prema Kantonu Sarajevo u iznosu od 1.852.000,00 KM (za date pozajmice iz 1997. godine).
- Zapisnik o sporazumu o naknadi zemljišta koji je 03.11.2000. godine sačinjen između predstavnika Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo i PD «Butmir» Ilidža, kojim je utvrđena naknada za zemljište na kome pravo raspolaganja ima PD «Butmir» u iznosu od 1.863.838,00 KM i isti je suglasan da se

plaćanje u iznosu 1.852.000,00 KM izvrši putem kompenzacije između PD Butmira i kantona Sarajevo, a razlika od 11.838,00 da se plati gotovinski. Napominjemo da je zapisnikom regulisana visina naknade prije donošenja rješenja općinskog organa o istoj. (rješenje doneseno 30.01.2001. godine),

- Ugovor o osnivanju doo Terme Ilidža od 21.11.2001. godine udjelom Kantona Sarajevo u visini od 10%. Članom 11. ovoga ugovora je regulisano da je obaveza Kantona da u roku od 3 mjeseca od upisa u sudski registar na društvo prenese pravo korištenja zemljišta na kome je bušotina termalne vode lokalitet «zmijska stijena» i učestvuje u dodjeli koncesije na termalnu vodu i pitku vodu sa izvorišta.
- Ugovor o koncesiji zaključen između Kantona Sarajevo i Terme Ilidža sa pravom korištenja termomineralne vode sa bušotine IB-2 (Zmijska stijena) u obimu 78 l/s zaključen 09.07.2004. godine na 30 godina. (za zaključenje navedenog ugovora nisu provedene odredbe u skladu sa Zakonom o koncesijama)

Potrebno je da se izvrši uvid u kompletnu dokumentaciju vezanu za evidentirane imovine (uključujući osnivačka ulaganja), potraživanja i obaveza i da se poduzmu odgovarajuće mjere za evidentiranje istih.

4.6. Dugoročni plasmani

Na poziciji dugoročnih plasmana u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazano je stanje u iznosu od 38.012.246,72 KM i većim dijelom se odnosi na plasmane date u ranijim godinama. U toku 2006. godine na ime dugoročnih plasmana isplaćeno je 7.493.660,51 KM, dok je iz ranijih godina izvršen povrat u iznosu od 3.480.688,32 KM, što u odnosu na prošlu godinu više za 74,18%. Struktura iskazanih plasmana je sljedeća:

Potraživanja po osnovu datih pozajmica pojedincima	8.263.206,83 KM
Potraživanja po osnovu datih pozajmica javnim preduzećima	3.819.594,52 KM
Potraživanja po osnovu ostalih dugoročnih plasmana	10.745.300,50 KM
Dugoročni depoziti	12.684.144,87 KM

Potraživanja po osnovu datih pozajmica pojedincima odnose se na date stambene kredite Ministarstva za boračka pitanja (7.775.865,49 KM), Ministarstva za stambene poslove (1.335.755,84 KM) i ostale, od koga je najveći dio iskazan na poziciji Profesionalne vatrogasne brigade (111.066,46 KM).

Od potraživanja za rješavanje stambenih potreba boraca na potraživanja iz ranijih godina odnosi se 6.024.677,52 KM, a u toku 2006. godine ovih kredita plasirano je 2.140.000,00 KM. Sredstva su plasirana beskamatno sa rokom vraćanja od 25 godina po ugovoru koji je Ministarstvo za boračka pitanja zaključilo sa Procredit bankom dd Sarajevo. Osnovni ugovor je zaključen 17.07.2006. godine na 1.800.000,00 KM i sredstva su plasirana 28.09.2007. godine. Po ovom ugovoru zaključena su i dva aneksa i po istim je 20.11.2006. godine plasirano 289.000,00 KM i 31.12.2006. godine 51.000,00 KM. Ugovorom je regulisano da je banka obavezna da između ostalog zaključi pojedinačne ugovore sa korisnicima pozajmice i da sredstva plasirana u najkasnije u roku do 30.04.2007. godine. Odluku o dodjeli pozajmica donosilo je Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo po raspisanom javnom oglašavanju u augustu 2006. godine, sa odobrenim pozajmicama od 10.000,00 KM do 25.000,00 KM. Uredba o načinu i uslovima rješavanja stambenih potreba boraca – branitelja Bosne i Hercegovine uredila je uslove i kriterije za ostvarivanje ovog prava, a prezentirana dokumentacija potvrđuje da od 74 podnijeta prigovora na 99 dodijeljenih pozajmica 36 prigovora je bilo osnovano kada je zauzet stav da se svi predmeti iznova sagledaju. Uzeti uzorci u postupku revizije također potvrđuju povredu odredaba navedene Uredbe gdje je jedan od osnovnih uslova neriješeno stambeno pitanje, a korisnik pozajmice je posjednik stana u vlasništvu ili prezentirao ugovor o kupovini stana zaključen prije nego što je odluka o odobrenim pozajmicama realizovana i da je kupac na dan potpisivanja ugovora isplatio ukupan ugovoreni iznos. Izvještaj banke o stanju i otplati pozajmica sa 31.12. 2006. godine potvrđuje plasiran iznos od 1.350.000,00 KM, što ukazuje da se je po prvom plasiranom iznosu ostalo nerealizovanih još 450.000,00 KM, a da ne spominjemo i sredstva uplaćena po aneksima koja iznose 340.000,00 KM, što dovodi u pitanje opravdanost zaključivanja ovakvih ugovora (obzirom na period u kojim banka raspolaze sa doznačenim sredstvima).

U okviru potraživanja za date pozajmice pojedincima su i potraživanja za stambene kredite odobrena na osnovu Uredbe o odobravanju kredita fizičkim licima za rekonstrukciju i sanaciju porodičnih kuća, etažnih vlasnika stanova na kojima postoji stanarsko pravo koja na dan 31.12.2006. godine iznose 1.378.157,80 KM, od čega se na potraživanja po osnovu kamata odnosi 42.400,96 KM. Prema Uredbi krediti su odobravani na 10 godina u periodu 1998.-2000. godina, tako da je konačan rok otplate 2010. godina. U toku

2006. godine po ovim kreditima naplaćeno je 410.213,68 KM po osnovu glavnice i 58.133,84 KM po osnovu kamata. Istovremeno je bankama na ime naknada za obavljanje komisionog posla plaćeno 46.529,58 KM.

Potraživanja po osnovu datih pozajmica javnim preduzećima za podsticaj proizvodnje iskazana na poziciji Ministarstva privrede odnosi se na date pozajmice u period 1997. – 2000. godina. U toku 2006. godine po osnovu ovih pozajmica naplaćeno je 1.657.806,31 KM. Skupština Kantona je 20.07.2006. godine donijela Odluku o reprogramiranju roka vraćanja odobrenih kredita privrednim društvima za realizaciju programa za podsticaj proizvodnje od 30.06.2006. do 31.12.2006. godine, bez obzira što su navedena potraživanja dospjela na naplatu. Ovom Odlukom obuhvaćena su sljedeća privredna društva «Unis Lasta», «Unis PSC», «Kras», «Ingrap» Hadžići i d.d. «Energoinvest».

Potraživanja po osnovu dugoročnih plasmana odnose se na date pozajmice demobilisanim pripadnicima Oružanih snaga BiH koje su odobrene u ranijim godinama po osnovu Uredbe o finansiranju programa za pokretanje ili proširenje proizvodno-uslužnih djelatnosti koje obavljaju demobilisani pripadnici oružanih snaga BiH. Na dan 31.12.2006. godine dospjela a nenaplaćena potraživanja po ovom osnovu iznose 12.032.016,48 KM, od čega se na kamate odnosi 1.286.715,98 KM. Naglašavamo da je po ovim potraživanjima u toku 2006. godine naplaćeno 623.916,04 KM po osnovu glavnice i 130.227.76 KM po osnovu kamata. Istovremeno je bankama na ime naknada za obavljanje komisionog posla plaćeno 48.626,13 KM, ne uzimajući u obzir sudske takse i troškove po osnovu utuženja, obzirom da u poslovne banke putem kojih su ovi krediti plasirani pokrenule 594 sudska spora za naplatu istih.

Dugoročni depoziti su sredstva deponovana kod banaka i najvećim dijelom se odnose na Ministarstvo za privredu (9.911.173,56 KM) za date kredite za podsticaj proizvodnje i Ministarstva za stambene poslove (4.222.971,31 KM) za odobravanje kredita za rješavanje stambenih potreba naučnih, stručnih, kulturnih i sportskih kadrova do 35. godina starosti.

Potrebno je rješavanje stambenih potreba boraca – branitelja po osnovu pozajmica vršiti u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boraca - branitelja Bosne i Hercegovine i u skladu sa Uredbom o načinu i uslovima rješavanja stambenih potreba boraca Bosne i Hercegovine, a po isteku kvartala sa 30. 04. 2007. godine sagledati utrošak preostalog iznosa nerealizovanih sredstava.

4. 7.   Kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Na poziciji kratkoročnih potraživanja iskazan je iznos od 816.538,75 KM, od čega se na potraživanja za isporučene usluge odnosi 373.519,20 KM i na ostale usluge 423.099,43 KM. Kada su potraživanja u pitanju, stanje je nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu i evidencija istih se kod većine korisnika koji ostvaruju vlastite prihode ne vodi u skladu sa Zakonom o trezoru i Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora.

Na poziciji kratkoročnih razgraničenja iskazan je iznos od 14.509.671,62 KM i isti se odnosi na rashode u revidiranoj godini. Na poziciji Ministarstva finansija na ime razgraničenih rashoda iskazan je iznos od 10.199.968,21 KM i odnosi se obaveze po osnovu povrata više uplaćenog i preplaćenog poreza na dobit privrednih društava na području Kantona Sarajevo, od čega se na Fabriku Duhana Sarajevo odnosi 5.483.158,34 KM, Zavod za platni promet Sarajevo 2.496.151,87 KM, Avaz Sarajevo 2.042.031,00 KM i Bramac Krovni sistemi 178.627,00 KM. Ova sredstva su evidentirana na osnovu protokola o načinu rješavanja međusobnih odnosa u vezi povrata više uplaćenog poreza na dobit, koje je Ministar finansija, po ovlaštenju Premijera Vlade zaključio sa navedenim privrednim društvima, odnosno institucijama koji su ostvarili pravo na povrat poreza na dobit. Obaveze prema FDS se odnose na obaveze po osnovu uvjerenja Porezne uprave Kantonalni ured Sarajevo – Ispostava Novo Sarajevo od 20.06.2003. godine kojim je utvrđeno pravo na povrat u iznosu od 4.612.206,00 KM. Prema sačinjenom Protokolu (točka II) osim glavnog duga prezentirane su i obaveze po zateznim kamatama zbog neblagovremenog plaćanja u iznosu od 3.678.030,02 KM. Prema naprijed navedenom, zaključivanjem ovih protokola stvorena je obaveza koja bi se trebala izvršiti u narednom periodu (budžetskoj godini).

Potrebno je da se izvrši uvid u dokumentaciju vezanu za potraživanja stvorena po osnovu izvršenih usluga i kratkoročnih razgraničenja i da se po istim poduzmu adekvatne mjere kako po

pitanju evidentiranja i naplate potraživanja, tako i blagovremenog planiranja i izmirenja obaveza.

4. 8.   *Kratkoročne obaveze*

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2006. godine u finansijskim izvještajima iskazane su 34.765.600,26 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim licima 13.077.880,89 KM i kratkoročna razgraničenja 21.687.719,37 KM.

U okviru iskazanih obaveza iste se uglavnom odnose na obaveze prema dobavljačima.

Kratkoročna razgraničenja, koja se odnose se na unaprijed naplaćene namjenske prihode budžetskih korisnika Kantona Sarajevo, ostvarene u periodu od 01.01.2006. godine do 31.12.2006. godine iznose 7.891.593,52 KM i za iste se predviđa da će biti realizovani u toku 2007. godine. Ovo su uglavnom namjenska neutrošena sredstva zatečena na kraju budžetske godine kod korisnika i ista su obuhvaćena redovnim godišnjim popisom.

Na poziciji razgraničenih rashoda za rashode stvorene u toku 2006. godine evidentirano je 4.309.703,41 KM, od čega se najveći dio odnosi na ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja (1.605.389,43 KM) i korisnike za koje je nadležno Ministarstvo pravde (967.954,47 KM).

Osim rashoda evidentiranih na poziciji razgraničenja, prema prezentiranoj dokumentaciji stvorene, a neevidentirane obaveze kod Ministarstva prometa i komunikacija iznose 396.536,90 KM.

Navedeno ukazuje da se iskazani rashodi i kratkoročne tekuće obaveze ne mogu u potpunosti potvrditi.

Potrebno je da se izvrši evidentiranje tekućih obaveza kod svih budžetskih korisnika, a posebno je to potrebno uraditi kod ustanova obrazovanja i kulture.

4. 9.   *Ostali nalazi*

Direkcija za puteve Kantona Sarajevo

Na nivou Sarajevskog Kantona zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje regionalnim i lokalnim cestama obavlja se u Ministarstvu prometa i komunikacije u čijem je sastavu i Direkcija za puteve kao kantonalna upravna ustanova koja ima svojstvo pravnog lica. Zakonom o ministarstvima kantona Ministarstvom rukovodi ministar, što podrazumijeva i rukovođenje Direkcijom za puteve, a koja kako smo naveli ima svojstvo pravnog lica, organ upravljanja i svoj račun za raspolaganje finansijskim sredstvima. Dokumentacija potvrđuje da sredstvima iz Budžeta Kantona raspolaže Ministar tj. o sredstvima koja su i planirana na nivou Ministarstva prometa i komunikacije o obliku granta, za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju istim raspolaže Ministar zaključivanjem ugovorenih odnosa zavisno od vrste održavanja. Sredstvima Direkcije za puteve raspolaže rukovodni organ Direkcije na isti način ugovorenim odnosom zavisno od vrste troška, odnosno utroška ovih namjenskih sredstava. Naglasit ćemo da je Zakon o kantonalnim ministarstvima ovu organizaciju uredio 2000. godine, a Zakon o cestama Federacije Bosne i Hercegovine je iz 2002. godine i Pravilnik o održavanju javnih cesta iz 2003. godine. Funkcionisanje ministarstva sa svojstvom pravnog lica i funkcionisanje Direkcije za puteve također sa svojstvom pravnog lica koji imaju kako smo naveli organe rukovođenja, a Direkcija za ceste i svoj račun kojim jednim dijelom raspolaže i Ministarstvo kao pravno lice, a da prethodno to nisu uredili nijednim dokumentom odnosno Sporazumom sa uređenim ovlaštenjima i odgovornostima, jer sa računom Direkcije za puteve raspolaže i drugo lice (Ministar ministarstva potpisuje ugovore, što znači da Direkcija nema svoju samostalnost, a Ministarstvo bi trebalo samo da vrši nadzor). U decembru 2005. godine od strane Ministara Ministarstva prometa i komunikacija donijeto je Rješenje da se evidencije i isplate plaća za pet uposlenih iz Ministarstva prenesu na Direkciju od 01.01. 2006. godine gdje su i planirana sredstva. Preregistracija uposlenih nije izvršena, sredstva za plaće nisu planirana u Budžetu – Ministarstvu prometa i komunikacija. Obzirom Direkcija za puteve ostvaruje izvorne prihode iz svoje nadležnosti, smatramo da ista sa svojstvom pravnog lica treba da posluje samostalno, s obzirom na način finansiranja i njene nadležnosti i zakonske propise

utvrđene Zakonom o cestama Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Pravilnikom o održavanju javnih cesta.

Troškove opravke i održavanja cesta, nisu vršene na osnovu godišnjeg plan održavanja cesta sa prikazom zatečenog stanja na početku planskog razdoblja, određivanje nivoa prednosti održavanja cesta, planirana ulaganja u održavanje, zavisno od zatečenog stanja cesta, utvrđenom nivou prednosti standardu održavanja kao i prikaz očekivanog stanja cesta na kraju planskog razdoblja obzirom na zatečeno stanje i planirana ulaganja. Prezentiran je Finansijski plan Direkcije za puteve koji nije sačinjen u skladu sa naprijed navedenim i Zakonom o cestama u FBiH.

Organizirati Direkciju za puteve kao samostalnu instituciju koja u skladu sa Zakonom o cestama u FBiH i Pravilniku o održavanju javnih cesta, vrši održavanje, zaštitu i rekonstrukciju i izgradnju cesta.

Troškove opravke i održavanja cesta trebaju da prate planovi i programi održavanja u skladu sa Zakonom o cestama u FBiH i u skladu sa uputstvom o održavanju javnih cesta, koji treba da pokazuju zatečeno stanje cesta, planirana ulaganja zavisno od zatečenog stanja kao i finansijska sredstva potrebna za svaku cestu ili dionicu ceste, kao i vrstu radova i rokove izvršenja istih.

Općinski sud Sarajevo raspolaže sredstvima po osnovu jemčevina, kaucija, vještačenja i sudskih komisija na posebno otvorenom računu kod HVB – Centralprofit banke Sarajevo. Dokumentacija, izvodi banke, sudski zaključci, presude potvrđuju uplate po osnovu navedenog kao i isplate zavisno od potrebe, vremena vođenja postupka. Izvod banke od 09.06.2006. godine potvrđuje uplatu 1.790.000,00 KM sa Jedinstvenog računa Trezora BiH, a također izvod od 22.06. 2006. godine potvrđuje isplatu 833.277,50 KM primaocu «Zrak Holding» d.d. Sarajevo. Uzimajući u obzir činjenicu da sredstva na ovom računu nemaju karakter javnih sredstava, odnosno svrha otvorenog računa je kako smo naveli uplata sredstava za sudske procese, a po osnovu jemčevina, vještačenja i kaucija i da su u pitanju sredstva građana, odnosno pravnih lica zavisno od potrebe i stranaka u sudskom procesu i da se za ovaj račun vodi posebno knjigovodstvena evidencija i sačinjava finansijski izvještaj, nije bilo osnova uvećavati stanje ovog računa po osnovu javnih sredstava, kao i vršiti daljnju realizaciju – utroška s obzirom na uređen sistem raspolaganja javnim novcem.

Potrebno je vršiti nadzor transakcija ovog računa u cilju njegovog funkcionisanja u namjene za koje je i otvoren, transakcije javnih sredstava treba da se vrše posredstvom sistema trezorskog načina poslovanja.

5 ZAKLJUČAK

Provedenom revizijom finansijskih izvještaja Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu utvrđeno je da je i dalje ostao prisutan propust kod planiranja budžeta kao i problemi koji se odnose na izradu i donošenje budžeta kod pojedinih korisnika. Naime jedan broj budžetskih korisnika budžetske zahtjeve ne uradi u skladu sa Uputstvom o načinu i elementima izrade zahtjeva za sredstva iz budžeta, što se posebno odnosi na sredstva za plaće i izdatke za materijal i usluge, planiranjem većeg broja uposlenih, tako da u konačnici ima prostora za nenamjensko trošenje sredstava. Također je prisutan problem da pojedini korisnici sredstva ne planiraju na propisanim pozicijama, što dovodi do pogrešnog evidentiranja izdataka ili neevidentiranja stvorenih obaveza. I pored toga što se budžetski zahtjevi prema informacijama nadležnih usaglašavaju sa korisnicima dolazilo je do evidentiranja rashoda i izdataka na drugim pozicijama iz razloga što na propisanim pozicijama nisu planirana dovoljna sredstva.

Provedenom revizijom došlo se do zaključka da je učinjen značajan napredak u dijelu jačanja sistema internih kontrola koji se posebno odnosi na donošenje niza provedbenih akata, kod većine budžetskih korisnika u cilju kvalitetnog, pravovremenog i transparentnog donošenja odluka, što rezultira boljom zaštitom imovine i namjenskim trošenjem javnih sredstava. Međutim, samo donošenje provedbenih akata istovremeno ne znači i dobru uspostavu sistema internih kontrola. Potrebno je iste u potpunosti primijeniti i osigurati adekvatan nadzor od strane nadležnih nad njihovom provedbom.

I dalje veliki dio tekućih i kapitalnih transfera se realizuje preko Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo i kantonalnih javnih komunalnih preduzeća, kao implementatora istih, za što ne postoji adekvatan nadzor, jer se od strane Zavoda i preduzeća ne podnose adekvatni izvještaji o namjenskom trošenju doznačenih

sredstva, niti stepenu gotovosti radova (kada su građevinski radovi u pitanju) što upućuje na zaključak da nije obezbjeđen nadzor od strane resornih ministarstva. Još uvijek je značajna primjedba Ureda za reviziju da se zbog nepostojanja Zakona o pripadnosti javnih prihoda značajna sredstva doznačavaju općinama (nižim nivoima vlasti) kroz tekuće i kapitalne transfere i da po istim nema suštinskog nadzora od strane resornih ministarstva.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Vlada Kantona Sarajevo dopisom broj 02-05-17325-23/07 od 21.06.2007. godine i Ministarstvo finansija dopisom broj 08-01-14-17169 od 19.06.2007. godine, očitovali su se na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Kantona Sarajevo za 2006. godinu. U prilogu navedenih dopisa dostavljena su očitovanja svih ministarstva Kantona Sarajevo i Stručne službe Skupštine Kantona Sarajevo. Uz očitovanja dodatnu dokumentaciju su dostavili Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo prometa i komunikacija – Direkcija za puteve, Ministarstvo privrede i Ministarstvo finansija (dokumentacija koja se odnosi na Primjedbe na nacrt Izvještaja od Sarajevske regionalne agencije «Serda-e» Sarajevo).

Dodatna dokumentacija Ministarstva privrede odnosi se na Zakon o koncesijama Kantona od 18.07.2001. godine i Odluku o javnom interesu opravdanosti dodjele koncesije za zahvaćanje termalne i pitke vode na bušotini IB-2 «Zmijska stijena» Privrednom društvu «Terme Ilidža» doo Sarajevo za realizaciju projekta izgradnje rekreativnog kompleksa «Terme Ilidža», koju je Skupština Kantona donijela 26.06.2003. godine. Napominjemo da je Zakon o koncesijama na nivou Federacije Bosne i Hercegovine donesen 21.08.2002. godine po kojem su kantoni bili dužni da u roku od šest mjeseci donesu svoje ili usklade već donesene zakone o koncesijama sa navedenim Zakonom. Istim Zakonom u Prelaznim i završnim odredbama je regulisano da «Preduzeća koja u obavljanju svoje djelatnosti koriste prirodno bogatstvo, dobro u općoj upotrebi ili obavljaju djelatnost od općeg interesa, zaključuju ugovor o koncesiji bez provođenja postupka propisanog ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, za koji se ugovor o koncesiji zaključuje na period od pet godina. Ugovor o koncesiji između Kantona Sarajevo - Vlade Kantona Sarajevo i «Terme Ilidža» doo Sarajevo zaključen je 09.07.2004. godine na period od 30. godina, sa naknadom koja je navedena u tekstu Izvještaja o izvršenoj reviziji. Zakon o koncesijama Kantona Sarajevo Skupština Kantona je donijela 25.09.2003. godine.

Osim što su navedeni korisnici dostavili dodatnu dokumentaciju, jedan dio korisnika (ministarstva) su dali obrazloženja na utvrđene nepravilnosti, opravdavajući iste nepostojanjem potrebnog kadra (npr. Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo obrazovanja i nauke zbog nedostajućeg kadra nije u mogućnosti da obavlja potreban i adekvatan nadzor nad namjenskim korištenjem doznačenih sredstva). Kada su u pitanju računovodstvene usluge u ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja, nadležno ministarstvo je iste obrazložilo time, da je u skladu sa pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje predviđeno najmanje jedno radno mjesto samostalnog referenta za plan i analizu u osnovnim i srednjim školama, bez obzira na trezorski način poslovanja, u što se nismo mogli uvjeriti (nisu prezentirane stvarne analize koje bi navedeno potvrdile, kao i odluke nadležnih organa za ovakav način pružanja usluga) i isto opravdati kako sa aspekta opravdanosti stvaranja troška i visine iskazivanja istog, tako i izbora izvršioca usluga mimo Zakona o javnim nabavkama BiH.

U pojašnjenju nalaza Ministarstvo za boračka pitanja, navodi da je nemoguće unaprijed znati količinu građevinskog materijala iz razloga što se ne može znati kakvi će biti zahtjevi od strane boračke populacije za istim. Navedena konstatacija se ne može prihvatiti iz razloga jer je to obaveza Ministarstva, koje treba da raspolaze sa potrebama boračke populacije, a posebno sa potrebama rješavanja jednog od osnovnih prava, a to je stambeno pitanje. Također navedeni podatak mora biti osnov za zaključenje ugovora o nabavci građevinskog materijala. Kada je u pitanju primjena Zakona o javnim nabavkama kod ovoga ministarstva naglašavamo sljedeće, da je u javnom obavještenju traženo da ponuđači dostave dokument da nemaju neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa, a nije traženo da se protiv ponuđača pred Komisijom za prekršaje ne vodi postupak zbog neplaćanja navedenih obaveza. Zakonom o javnim nabavkama BiH jasno je regulisano da ponuđač nema neizmirenih obaveza, što se potvrđuje validnom dokumentacijom, a ne postupkom komisije za prekršaje za neplaćanja (jer ponuđač može imati neizmirenih obaveza, a da to uopšte nije došlo do

navedene komisije). Pitanje indirektnih poreza u Izvještaju nije ni osporeno, što je od strane Ministarstva dato u obrazloženju na očitovanje, ali je trebalo dostaviti potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na izmirenje obaveza po osnovu indirektnih poreza izdatu od nadležne institucije (Uprave za indirektno oporezivanje). Primjedba koja se odnosi na kapitalne izdatke – ugovore o sticanju vlasništva nad stanom ne može se prihvatiti iz razloga što svaki ugovor, bez obzira na veličinu stana sadrži odredbu o roku ulaska u posjed stana i sticanja vlasništva. Prava po osnovu kantonalnih propisa za rješavanje stambenih pitanja na ovaj način su ista, bez obzira da li je u pitanju veći ili manji stan i smatramo da ne treba praviti razliku među pripadnicima boračke populacije zavisno od veličine potrebe za stambenim prostorom.

Obrazloženja Ministarstva finansija odnose se na: evidentiranje razgraničenih rashoda, za koje smatraju da su rezultat nekog zakonskog osnova za stvaranje istih, zašto naglašavamo da budžetski korisnici u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, a ni u kom slučaju emitovati prava za koja ne postoje planirana sredstva, (također, naglašavamo da u slučaju da su obaveze i prava koja proističu iz drugih zakona i propisa u suprotnosti sa Zakonom o budžetima, primjenjivat će se Zakon o budžetima); organizaciju internih kontrola i interne revizije, za koje je dato šire obrazloženje neusaglašenosti propisa i kašnjenje u donošenju propisa na višim nivoima vlasti (preporuka Ureda za reviziju institucija u FBiH je bila u smislu boljeg i efikasnijeg funkcionisanja internih kontrola); izradu i donošenje Budžeta sa obrazloženjem načina utvrđivanja i planiranja visine osnovice koja je posljedica skupštinskih amandmana prilikom donošenja Budžeta; donošenje zakona o pripadnosti prihoda na nivou kantona i na izradi istog Ministarstvo finansija je pristupilo u prethodnoj godini kojim bi se na jednom mjestu uredila pitanja nadležnosti i finansiranja, odnosno pripadnosti javnih prihoda jedinicama lokalne samouprave u Kantonu Sarajevo.

Uz pojašnjenja Ministarstva finansija dostavljene su i Primjedbe na nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji od strane Sarajevske regionalne agencije «Serda-e», zašto cijenimo potrebnim da pojasnimo naše nalaze iz Izvještaja i naglasimo da je članom 3. Zakona o budžetima u FBiH regulisano da: «Sredstva budžeta se koriste za finansiranje poslova, funkcija i programa organa Federacije, odnosno kantona, gradova i općina, kao i drugih korisnika budžeta u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje, te prava primalaca sredstava budžeta utvrđenih zakonima i drugim propisima donesenim na osnovu zakona. Propisi koji imaju finansijske posljedice na budžet moraju biti obrazloženi, odnosno opravdani analizom troškova i koristi. Izrada i izvještavanje budžeta zasnivaju se na načelu zakonitosti, efikasnosti, ekonomičnosti i transparentnosti». Nalaz u izvještaju i data preporuka prezentirani su i cilju preispitivanja opravdanosti trošenja doznačenih budžetskih sredstava. U očitovanju je naglašeno da je ukupan broj radnika angažovanih u «Serda-e» bez obzira na vrstu ugovora na dan 31.12.2006. godine iznosio 46, dok je u prezentiranom izvještaju «Serda-e» taj podatak 48 (8 na neodređeno vrijeme, i 40 zbog realizacije raznih projekata po osnovu ugovora na određeno vrijeme i ugovora o djelu). Obzirom na različit status angažovanja uposlenih na određeno vrijeme i po ugovoru o djelu i na različit način evidentiranja i nemogućnosti upoređivanja istog, navedeno se ne može prihvatiti kao valjano obrazloženje. Prezentirana je kopija Izvoda iz knjige evidencija zaposlenih radnika na dan 31.12.2006. godine, iz koje se ne može vidjeti pravi status uposlenih (npr. na koji period su zaključeni ugovori na određeno vrijeme za pojedine uposlene. Primjera radi nije isto angažovanje na dva ili šest mjeseci, što u krajnjem utječe i na izračunavanje prosjeka isplaćenih plaća. Dalje plaćanje naknada po osnovu ugovora o djelu, ne predstavlja naknadu iz redovnog radnog odnosa a nije prezentiran podatak o broju uposlenih na bazi ukalkulisanih sati za 2006. godinu, što bi jedino bio realan pokazatelj prosječne plaće za 2006. godinu). U Izvještaju o izvršenoj reviziji su se koristili pokazatelji Izvještaja dostavljenog od strane «Serda-e»

Kada je u pitanju Ministarstvo prometa i komunikacija smatramo za potrebnim da naglasimo da je predmet revizije Finansijskih izvještaja i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima 2006. godina i akt o načinu i postupku vršenja kontinuirane kontrole doznačenih sredstva i primjena istog, za koja je nadležno ovo Ministarstvo, a koji je donesen 23.11.2006. godine biće predmet naredne revizije. Dalje, ističemo, da u cilju nadzora nad namjenskim trošenjem doznačenih sredstva nije dovoljno samo donijeti akt, taj akt treba i primjenjivati, odnosno postupati po istom. U očitovanju je

naglašeno «za razliku od prošle godine, Ministarstvu se redovno u ovoj godini (2007. godini) dostavljaju izvještaji...», ali izvještaj o reviziji se odnosi na 2006. godinu. Znači u pojedinim dijelovima Očitovanja na nacrt Ministarstvo potvrđuje nepravilnosti konstatovane u Nacrtu izvještaja o izvršenoj reviziji. U dijelu koji se odnosi na nadzor nad održavanjem semafora naglašeno je da isti vrši Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, što od strane Ureda za reviziju nije ni osporeno, jer na organu uprave je da obezbjedi adekvatan nadzor. Problem je što ne postoji suštinski nadzor i što se uz redovne račune plaćaju i kamate, a što se ponavlja iz godine u godinu. Na kraju ovog dijela u očitovanju je dodano «Dakle, računi po ovom osnovu dospijevaju sukcesivno, a od izrade do usvajanja Zaključka prođe ponekad i po mjesec dana, što ima za posljedicu plaćanje kamata». Pa samo postavljamo pitanje koje za navedeno odgovoran? Kada su u pitanju kapitalni izdaci naglašeno je da menadžment nije zadovoljan predočenom dokumentacijom dostavljenom od strane korisnika sredstva. Opet pitamo ko to treba da riješi?

Pitanje statusa Direkcije za puteve može se riješiti u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH, kojim nije izričito određeno da se Direkcija za puteve osniva u sastavu resornog ministarstva, jer zakon kaže može, što znači da i ne mora, odnosno ako je potrebna njihova povezanost, odnosno ako za istu postoji ekonomska opravdanost. U tom slučaju može ostati u sastavu ministarstva, s tim da se jasno u aktima o organizaciji urede prava i odgovornosti u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Također, koristimo priliku da naglasimo (prema očitovanju na Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji, a što je dijelom konstatovano i u toku revizije) da su kod većine ministarstva poduzete aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti (Ministarstvo finansija, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša i Ministarstvo prometa i komunikacija) i prihvatanju preporuka i sugestija Ureda za reviziju institucija u FBiH, kako u toku rada, tako i po predaji izvještaja, a sve u cilju obezbjeđenja zakonitosti, transparentnosti i efikasnosti trošenja budžetskih sredstva.

Revizorski tim:
Viši revizor: Mirsada Janjoš, dipl. ecc
Revizor: Hajrija Imširović, dipl. iur
Revizor: Mirko Mišić, dipl. ecc